

אמונת חיים

מוסף לרגל הילולת כ"ק מרן אדמו"ר בעל חוקי חיים צוק"ל

גליון מיוחד ♦ ה' אלול תשפ"א

פרשת שופטים

דברי אלוקים חיים מרן רבינו הגה"ק זיע"א

הנביא אומר נפלה עטרת ראשינו או מה היה לנו מורי ורבותי אנו נמצאים במלאת השבעה לסילוקו של צדיק דורינו ועטרת ראשינו ה"ה מרן רביה"ק האדמו"ר משומרי אמונים זצוקלה"ה הכ"מ, שעלה בסערה השמימה ביום המר של ה' אלול, מה נאמר ומה נדבר אלוקים מצא את עון עבדיו, ולקח את הצדיק הדור לכפר עלינו, ולכן הצדיק אבד ואין איש שם על הלב כי מפני הרעה נאסף הצדיק. והנה בפשטות הפשט הוא שהצדיק אבד ואין איש מתבונן שזה קרה מפני הרע נאבד הצדיק, או הרעה שהיה צריך לבוא או מפני הרע שנעשה כבר, אבל אפשר לומר עוד בזה "הצדיק אבד" ולכן אין איש שם על הלב, שנאבד הצדיק שהיה שם על הלב דברי חיזוק ועורר היה בדברות קודשו ובפרט בשבתות קודש בסעודת רעוא דרעיון שהוא הסעודה השלישית של שבת שהיה שם על הלב של בני ישראל את דבר ה' מירושלים, ומציון היה יוצא תורה ותעודה לעם ישראל.

ועכשיו שנאבד הצדיק ולא נשאר האיש שישם על הלב, ומי יקום עם מרעים ומי יתיצב וגו', ובאמת אמרו שמה שכתוב "הצדיק אבד" שהוא כמו שהוא אצל אבידה, שהאבידה שנאבד לאדם הוא קיים אלא שנאבד להאדם שהיה שלו שהיה שם את דברי האלוקים חיים על הלב, אלא מכל מקום הצדיק הוא קיים ורק שהוא נאבד מאיתנו, ועל זה דוח ליבינו ועל זה חשכו עינינו על הר ציון ששמם וגו' כלומר שבת מדרשו של הצדיק שמם מבלי באי מועד המועדים הק' שהיה עושה בהם עבודת השם בכל כוחו ונפשו ועוד מכווח ועד מסירות נפש, ובפרט בימים הנוראים מי שלא ראה זאת לא ראה עבודה של קדושה מימיו. וכל זה נחסר לנו ואין לנו נחמה ותמורה ולכן עלינו לבכות על צדיק כזה והקב"ה סופר את הדמעות ומניחו בבית גזניו, לזכות לנו שיגין עלינו זכותו וצדקתו אשר עשה.

מציון אצל אליהו כשעלה בסערה השמימה היה אלישע תלמידו צועק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ומכאן למדו חז"ל שהנביאים והצדיקים הם כאב לנו, ואנו כמו בניו וכן אמרו חז"ל שכל המלמד תורה לבן חבירו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, ובעיקר הוא מי שמנחיל להם יראת השם בליבם והיה זה רבינו הק' זיע"א שקיבץ וריבץ תורה ובעיקר קדושה בישראל, להתנהג בדרך התורה ויראה וחסידות, והציל והוציא אלפים מישראל מאפילה לאורה, ולאחר החורבן הנורא בשואה האיומה, הציל אלפים יראים ושלמים שעלו לארץ הקודש משמד על ידי מלכות הרשעה, שזממו לעקור האמונה מישראל ולהעביר אותם מן הדת, והוא עמד כחומה בצורה, ולחם מלחמתה של תורה, והקים להם מוסדות תורה וחינוך לבנים ולבנות, וחפץ ה' בידו הצליח, ולכן עלינו לזעוק צעקת אלישע על רבו אליהו: אבי אבי רכב ישראל ופרשיו. והתרגום כתב שהכוונה בזה שאמר אלישע רכב ישראל ופרשיו, שאמר על אליהו שהיה טוב לישראל כמו רכב ופרשים הלוחמים בהם

במלחמה, כלומר שהתפילה שלו הגינה לישראל, כמו שהם הרכב והפרשים מגינים במלחמה. וידוע שרבינו הק' הרבה תפילות חקקות לה' על עם ה' ובפרט יושבי ארצו הק', ותמיד דאג על שלומם הטוב, וציער נפשו עליהם, וטען כמה טענות לה' יתברך כביכול, ולמד זכות על כלל ישראל בשולחנו הק', ובכל עת רצון וגם על גלות השכינה בכה על זה מאוד, איך אפשר שאנו עם ה' ובניו של הקב"ה ואנו נמצאים מחוץ להר הבית ובני השפחות הם בפנים שזה צער השכינה, זה היתה כל דאגתו אף שהיה בעצמו מלא וגדוש בנסיונות גדולים בכל הענינים הן מבפנים והן מבחוץ שאין כאן המקום להאריך בזה אבל כל דאגתו היתה לצערם של ישראל שזה הוא צער השכינה הק' כביכול, אבל בעת שמחה וחדוה בימים טובים וחגים, בשבתות קודש היה מלא שמחה ונחת, כאילו הוא האדם הכי מאושר בעולם, וכל זה הוא בא שהיה מחשבתו לא מחשבתו ולכן

אנו נשארנו כיתומים ואין אב, ולכן נזעק כלונו יחד לה' יתברך שיאמר די לצרתינו וירחם עלינו וישלח את משיחו הולך תמים. ונבקש מכאן לרבינו הק' הנמצא בגזי מרומים שיפיל תחינתו ותפילתו לפני כסא הכבוד, ויבקש מאת ה' התפילה בתחנונים שביקש בחיים חיותו אתנו "פרוק ית ענך מפום אריוותא ויפק את עמך מגוי גלותא ברחמים ובחסדים מגולים ויה"ר שימליץ טוב בעדינו ויתן לנו הכח לילך בדרכיו ולהפיץ את משנתו הק' עד שנזכה בקרוב ממש לתחיית המתים אמן.

מתוך דברי הספד במלאת השבעה

דברות קודש מרן רבינו עט"ר שליט"א

הנה אנו עומדים כיום ערב דיומא דהילולא השביעי של רבן ומאורן של קהילתנו הק' רבינו הגה"ק בעל החוקי חיים זיע"א רבו המובהק של אבי רבינו זיע"א.

זה שנה ראשונה, בה אנו מציינים את יומא דהילולא, אחר פטירתו של תלמידו הגדול אבינו רועינו זצ"ל.

אבי רבינו זיע"א שנולד בעיר קראלי שבבוקרמניה וגדל בתור ילד, על שיחות ואמרי קודש של רבינו אהרן קדוש ד' זיע"א, ששמע מאביו המרא דאתרא, והשתוקק מילדותו להידיבק באילנא דחיי, ולימים דלה והשקה מתורתו לרבים.

מיד כשעלו לירושלים עיה"ק, שלח זקינו זיע"א את בנו בן ה - 12 ללמוד בצילו של רבינו זיע"א, ולהתאבק בעפר רגליו, ומאותו יום דבקה נפשו ונפשו ולא זהה דיו מתחת ידו.

כידוע רבינו בעל ההילולא זיע"א, חיבב והעריך מאוד את אבינו רועינו זיע"א, וכמים הפנים לפנים. ואף התבטא לא פעם על אבי הרבי זיע"א "זה חלקי מכל עמלי.

כשאמרו"ר זיע"א הגיע לגיל 13 ערך לו רבינו בעל ההילולא, את שמחת הבר מצוה בבית מדרשו כבנו ממש.

באותה עת נפתחה ישיבת נדבורנה בבני ברק, ואמו הרבנית ע"ה שהיתה נצר לחסידי הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנה זיע"א חפצה לשלוח את אבי לישיבתו בב"ב. כששמע זאת רבינו זיע"א שלח משלחת מזקני וחשובי אנ"ש לשכנע את ההורים, להשאירו אצלו בישיבה, אחר שאמר, שעל כזה בחור הוא לא יכול לוותר בשום אופן.

כן כשגדלו בניו, בחר רבינו זיע"א, מכל תלמידיו את אבי הרבי ז"ל, שילמד חברותא עם בניו, באמרו שברצונו שיתעלו בתורה עם חברותא ירא שמים מרבים ויהווה להם דוגמה אישית, וכהכרת הטוב שלח לאבי שריים בטיש במנה כפולה.

שמעתי מהרה"ח משה ברמינקא שפעם רבינו לקח עימו את אמרו"ר זיע"א לנופש במירון, כאות הערכה והיה עימו כשבוטעים, בהם הקנה לו רבות, ואבי סיפר שלא רק שרבינו לא נתן שישמשו, אלא שרבינו העיר אותו והכין קפה וכו'.

כן שמעתי מהרה"ח מרדכי פיליפ הי"ו שפעם כשהיה בבחרותו בסוכות אצל רבינו זיע"א בסוכה ע"י ביתו בקריה בירושלים, שמעו קול מרחוק, עצר רבינו זיע"א רגע מעבודת הקודש והקשיב לקול, שהגיע מביהמ"ד ואמר כשהוא כולו אושר "יצחק משה לערינט" ופניו מוארים באור יקרות.

אחר נישואיו עבר אמרו"ר זיע"א להתגורר ליד חמיו בבני ברק, כשהוא שומר על הלבוש החסידי האוטנטי, אולם בבני ברק באותם ימים הלכו כולם עם מכנסים ארוכות, והחניוקים לבשו גרביים שחורות בשבת, חאת בכדי שלא לבלוט, ובאו להתלונן בפני הרבי זיע"א, שהאברך החדש עושה להם בושות, כשהוא היחיד שלובש גרביים לבנות וכו' בגאון.

וכששמע זאת רבינו זיע"א הורה מיד לכולם, ללבוש גם הם גרביים לבנות ושאר לבושי קודש הנהוגים.

שמעתי מהרה"ח אהרן הערש רוט הי"ו כשהקים את מאפית המצות בבני ברק, הורה לו רבינו זיע"א, למנות את הרב מחס לרב המאפיה, וכן היה כשהקים את הכולל בבני ברק, הורה לו שיפנה לאמרו"ר ז"ל, שיאת להתמנות לראש הכולל.

כן היה אבי ז"ל איש סודו של רבינו זיע"א, ושוחח עימו ענינים רבים וכן ליבן עימו נושאים שונים, שלא דיבר אף עם בניו.

יה"ר שנזכה לילך בדרכי אבותינו ורבותינו, זיע"א. רעוא דרעיון שופטים תשע"א

עבודת חיים

נלקט מתוך "תולדות רבינו" – שע"י הרה"ג גמליאל רבינוביץ שליט"א והרב אליעזר קארפ הי"ו

שבת קודש

ההכנות המעשיות לשבת קודש החלו אצל רבינו הקדוש ז"ע בליל שישי בשעה שהיו מניחים לפניו את הדגים שיעלו על שולחנו הטהור. רבינו היה מביט בכובד ראש בעיניהם של הדגים ואחר כך היה מולח אותם בעצמו כשניכר היה בחוש כי בכל תנועה ותנועה היה לו עניינים נעלים וייחודים נשגבים.

בליל שישי היה עיקר עסקו של רבינו בספרן של צדיקים והיה מעיין רבות במדרשי חז"ל, בספרי חסידות על הפרשה וכן באור החיים הק'. כך חלף עליו הלילה בעסק התורה הק' ועם הגיע זמן ק"ש היה מזדרז להניח תפילין דרש"י ור"ת וקורא בהם ק"ש כמנהגו מידי יום ביומו. לאחר מכן החל להתכונן לתפילה תוך שהוא שופך שיח ומפיל תחינות לפני קונו.

לאחר התפילה החלה עבודת העברת הסדרה שניים מקרא ואחד תרגום. קשה לתאר את המעמד, באשר פניו הק' להטו כשלהבת אש וקולו היה הולך וחזק כשהוא מטעים כל מילה ומילה במתיקות מופלאה. לאחר שקרא פסוק ותרגומו היה לומד את פירוש רש"י על הפסוק כשפניו להבים.

עבודה זו ארכה זמן מרובה ולאחריה היה פונה אל העבודה הבאה – קיום מנהג 'טועמיה'. עד לפני כמה שנים היה נוהג רבינו לרדת מחדר קדשו אל ביתו נאווה קודש ושם היה טועם ממאכלי השבת. בשנים האחרונות הפסיק לרדת והיו מכניסים אליו את המאכלים לחדר.

ברגע בו סיים רבינו הק' עבודה זו פנה לעבודת ההכנה לטבילה לכבוד ש"ק, פניו הפכו להבים ויראה עילאה שרתה עליהן.

לאחר שעה ארוכה היה יוצא רבינו מבית הטבילה לבוש בגדי לבן ומראהו היה כעין שאמרו על רבי יהודה בר אילעי אשר היה לובש לבנים ומתעטף לבנים ומראהו כמלאך האלוקים משם מיהר לבית המדרש להדליק את הנרות שעמדו על שולחנו הטהור ואחר כך שב לחדרו והדליק שם נרות, ואזי התעטף בטליתו ונכנס אל בית המדרש לתפילת מנחה.

אשרי עין ראתה אלה, את מראהו המאווים עת נכנס את בית המדרש כשפניו בוערות בלבת אש מפחד ה' ומהדר גאווה. בשנים קדמוניות היה נכנס כשלארשו חבוש פאר השטרטימל, ואז יכלו לראות את זיו פניו. אולם בשנים מאוחרות יותר היה מפשיל את טליתו על פניו ולא ניתן היה לראותו. הקדושה ושרעפי הקודש שהיו אצורים בו באותם רגעים נעלים פעפעו וחיפשו דרך לפרוץ ממסגר ההסתר שכפה על עצמו ולצאת אל המרחב, וכך עוד בטרם הגיע אל מקומו היתה מתפרצת מפיו שאגה קורעת לב: "הודו לה' כי טוב" ובית המדרש כולו ניצת והפך בין רגע למקום אש להבת שלהבת.

איך נפתח פה לתאר את התפילה עצמה, אשר היתה כשיחת מלאכי מרום וחיות הקודש, וביותר עת רקד באמירת 'בואי בשלום' כשכל הנוכחים רואים דבקות בה' וכלות הנפש מהי. לאחר התפילה היה ניגש אל הנרות, עומד לידם ונושא משך דקות ארוכות תפילה חרישית, כשקהל עדת החסידים עוטרים אותו ומביטים בעבודתו הקדושה. איש לא ידע אודות מה נסובו תפילותיו באותם רגעים אפופי הוד, עד אשר התגלה טפח בעקבות מעשה שהיה. היה זה כאשר הזכירו בפניו יהודי מקרב חסידיו אשר סבל מרורים מצער גידול בנים ר"ל, רבינו הק' נענה ואמר: "מה אעשה לו, ובכל עת אשר אנוכי ניצב לפני הנרות להתפלל על הסובלים מצער גידול בנים אינני רואה אותו לידי?". סיפור זה עבר מיד מפה לאחון ובעקבותיו גדלה והתעצמה לאין שיעור הנהירה למעמד זה.

לאחר מכן היה נכנס לחדרו פנימה, ואז היה קורא מתוכו שיר השירים בבכיות עצומות, רבינו היה יושב ספון בחדרו כשכל מילה היוצאת מפיו היתה כניצוץ אש ובבחי' 'נפשי יצאה בדברו', רבינו היה שרוי אז בהתפשטות הגשמיות מוחלטת

לאחר אמירת שיר השירים פנה לסדרי לימודו הקבועים והשלימים עד תום. טרם כניסתו להיכל קדשו היה נוהג מידי שבוע להגות בספר שולחן הטהור ובחידושי מהר"א מבעלזא עה"ת, באומרו כי איך יוכל להיכנס לעריכת השולחן מבלי להתקשר עם אביו הק' ורבו הק'. והדרך להתקשר עמם היא להגות בתורתם. גם בימי שהותו בבית החולים הקפיד שיקראו בפניו מדברי תורתם בשעה נשגבה זו. אחר שכילה את סדריו הקבועים נכנס לבית המדרש לעריכת השולחן הטהור.

גולת הכותרת של עבודותיו הטהורות של רבינו הק' היתה ללא ספק השולחנות הטהורים בליל שבת, מעמדים נשגבים שחזרו על עצמם מידי שבוע. היה זה פלא לראות גם יהודים הרחוקים מעבודת הבורא בעוצמות הללו, אין להם כל הבנה ומשיכה אל עולמות רוחניים והם עומדים נפעמים, מתבטלים, מביטים בהשתאות ברבי העורך את שולחנו כהקרבת קרבינות בבית המקדש. כל יחיד, גם פעוטות, חשו ברוח של קדושה הנושבת סביב הצדיק היושב ועפעפיו עצומים ושרעפיו נתונים גבוה מעל גבוה.

שעות רבות כבר עברו מסיום תפילת ליל השבת. אברכים ובחורים יושבים בבית המדרש עוסקים בתורה, בשולחן ערוך, כיסאו של הרבי על מכונן, בציפייה דרוכה לתחילתו של המעמד שאותו כולם כבר מכירים היטב, חזר על עצמו בדיוק, אך אף אחד לא יוותר על שבת אחת בעבור כל הון.

והנה פוסע הרבי חרש, בצעדים מהירים, אל תוך בית המדרש, נעמד בראש השולחן כמצביא, שר מלחמה גדול בפני המלך, ומתחיל ב'שלום עליכם', וצבאו, אברכים ובחורים טהורי לב מסבבים אותו כחומה משני צידי השולחן וענים אחריו את הזמירות והתחינות שלפני

הקידוש בנוסח עתיק ורווי געגועים שאותו היה משורר אביו הק' רבינו הזקן זי"ע בעל 'שומר אמונים'.

שעה ארוכה עברה מעת קרא הרבי למלאכי השבת לשלום עד שהגיע אל רגעי הקידוש. דקות ארוכות ישב עדיין כשכוס הקידוש כבר מוכנה בסמוך אליו והוא עדיין עסוק בתפילה חרישית ובהכנה. ולפתע מתרומם באחת, שטף את הכוס, מילאה בין והחל בעדות על בריאת שמים וארץ בקול גדול ולא יסף.

השקט השורר בהיכל התרבה שבעתים, קולו העז של הרבי ומילות הקידוש חודרים את הלבבות, ומבעירים אותם לאבינו שבשמים.

ה'טיש' החל. הרבי בוצע על חלות ענקיות וטועם מכל אשר מוגש כשכל אחד מבחין שלכל מאכל יש שורש וכוונה ועניין ולא אכילה לשם שביעה גרידא. הכף בידו כמחתת כהן בהעלותו את הקטורת, שהרי כך שנינו, צדיקים אכילתם לגבוה, בזמן שבית המקדש היה קיים מזבח מכפר עליו ועכשיו שולחנו של אדם מכפר עליו.

פניו חיוורות ומצחו נחרש קמטים של מחשבה מעמיקה. החסידים, וגם האורחים לא מסירים מבט מן הפנים הקדושות, צלם אלוקים זך, ירא חטא ודבוק ביוצרו, לא סר לרגע.

לא לנו לתאר את אופן וגונו הקדושה שנהג בעת אכילתו. עבודות נשגבות מעין אלו אין אפילו טעם שננסה לתאר ולהסביר, כל תנועה ותנועה היתה מתבצעת רק לאחר שיחד ייחודים טמירים ונעלמים. לדוגמה, מאז ומעולם הגביר את הימין על שמאל וכך, בעת אכילת הדגים היה מושיט את ידו הימנית לעינו הימנית של הדג, ואחר כך היה מסובב את המגש עליו היה מונחים הדגים ואז נהפכה העין השמאלית לצד ימין ורק אז אכל אותה.

במשך עשרות השנים בהן ישב רבינו על כסה ההנהגה היו כל אכילותיו מדודות בפלס עד לאחת, ומכל מאכל טעם מספר ידוע וקבוע של טעימות בטרם משך ידיו הימנו. עד כדי כך היה הדבר ברור, עד שהיו הגבאים יודעים באיזה רגע בדיוק עליהם להתייבב ולהגיש לו את הכלי בו היה נוטל ידיו לאחר האכילה.

לדקות ארוכות חדלו הזמירות והרבי החל באמירת 'תורה'. הכל רוכנים להסכית לכל אות. כאן מתגלית בקיאותו הפלאית בכל התורה, גם בחלקים שאדם דש בעקביו. פסוקי התנ"ך שגורים על לשונו גם בנביאים אחרונים אשר מעטים עוסקים בהם. שלא לדבר על הש"ס בבלי וירושלמי, כל המדרשים והזוהר הקדוש על לשונו.

הדברים נשגבים, מוחות חריפים מנסים לעקוב ולהבין, לרשום למחרת את הדברים למען יעמדו ימים רבים ויתאספו אל כרכי קונטרסי 'אמרי קודש'. נזקקים לבקיאות ולהבנה בנגלה ובנסתר ובעומק ספרי הקבלה והחסידות כדי להבין היטב את מהלך העניינים. אך גם מי שאינו שם – מבין שאצל הרבי כל דבר בעולם הגשמי הוא אך משל לבחינות וספירות עליונות. כך חיים יהודים של צורה, צדיקים שנהנים מזיו השכינה.

ומיד בסיום ה'תורה' פתח הרבי ב'ק-ה אכסוף'. איך נתאר את אותם רגעי כיסופים. מחזה בלתי נשכח. העינים הטהורות, השמורות מאז היותו פעוט מכל דבר שאינו טוב,

סגורות ומשוטטות אי שם בעולמות שנעלמים מאיתנו. אך גם לנו חלק בשירת הגעגועים הזו, השבת, השבת, השבת, נועם הנשמות...

לאחר ברכת המזון התחיל רבינו את השולחן השני 'פירות טיש' רבינו זימר את השיר לא-ל אשר שבת וכל אחד הרגיש שרבינו לוקח את נשמתו ומכבסה ומחזירה נקיה ללא רבב, ההרגשות בניגון קדוש זה היו בלתי ניתנים לתיאור, לאחר שרבינו טעם מהפירות וחילק לחסידים התחיל לזמר בדביקות עצומה י'ה ריבון עלם, איך נוכל לתאר את הקדושה הנוראה שהשרה רבינו על החסידים בשעת הניגון הקדוש והנורא של י'ה ריבון, ובפרט כשזימר לבדו פרוק ית ענך בבכיות נוראות, נוכל רק לכתוב שרבינו הק' התבטא ואמר פעם למשב"ק הרה"ח ר' אשר זעליג חנון שליט"א שאפילו כשיתנו לו כשיבוא לשמים בגן עדן את התענוגים הגדולים שניתנים שם, לא יוכל זה להשתוות להרגשתו שמרגיש בשעה שמזמר את הזמר י'ה ריבון עלם פה בעולם הזה.

לאחר השולחן נכנס רבינו לחדרו ושם הגה בתורה, ולעיתים היה מספר עם מקורביו ומשיח ממעשיהם של צדיקים במתיקות מופלאה עד שעת הנץ החמה. את עבודת התפילה לא נתיימר לתאר במסגרת זו, רק נאמר אשר מרגלא בפומיה לומר אשר אין הוא מבין כיצד מצליח שליח הציבור למצוא כוחות כדי להתחיל באמירת 'שוכן עד' לאחר שהכניס את כל כוחותיו באמירת 'נשמת'. אצלו לא היו דברים אלו בגדר מליצה בעלמא, כאשר ידוע לכל מי שראה אותו בשעת אמירת נשמת.

לתפילת מוסף היה רבינו ניגש לעמוד, מי יוכל לתאר את רגשות הקדוש של הקהל בעת שפתח רבינו את פיו בשאגה "כתר" יתנו לך, הכל הרגישו כיצד רבינו מעלה את תפילות של כלל ישראל להשי"ת בשעה זו.

מי יפאר את גודל עבודתו בשעת 'קידושא רבא' אשר אז היה משמיע את ה'תורות' העמוקות ביותר שנשמעו מפיו בציבור, ולאחריו ה'מיטאג טיש', אשר במהלכו השמיע דא"ח לצעירי הצאן שהטו אחן לדברי קדשו אשר הדריכם במסילה העולה במעלות התורה והחסידות הצרופה. ה'מיטאג טיש' נמשך עד שעת תפילת מנחה (בחורף), ולאחריה היה מסתגר בחדרו כשאף אחד, ללא יוצא מן הכלל לא הורשה להיכנס אל הקודש פנימה.

מי ימלא תוקף עזו כשניצב ליד שולחנו הטהור בעת נטו צללי ערב, ובהגיע העת היה מזנק ממקומו באחת ועומד על רגליו כבחור צעיר חועק בקול גדול ולא יסף את פסוקי קבלת עול מלכות שמים. העידו רבים כי בעת עמידתם ברחובה של העיר בני ברק היו שומעים את קול זעקתו חוצבת הלהבות כשהיא בוקעת ועולה ממרום בית המדרש, אף כשהיה במרחק רחוב שלם ממקום עומדם.

רבינו היה אומר תמיד כי לכל דבר שבקדושה יש לעשות כלי בו ישתמר, וכי אם אין עושים זאת הרי שסוף הקדושה להסתלק וליפול לידי החיצונים ח"ו. לכן הקפיד מאוד לאחר כל עבודת קודש לקבוע סדר לימוד אשר יאריך לכל הפחות מחצית השעה. הנהגה זו נגעה בנפשו והוא הקפיד עליה בהקפדה גמורה, ותיקן כי בסיום כל עבודה יישב הציבור לסדר לימוד. כך היה במוצאי שבת קודש, וכך גם

במוצאי ימים טובים ללא הבדל ושינוי, והוא היה מתעניין לדעת האם כל הציבור נשאר והוגה בתורה בהתמדה כשאיפת ליבו הטהורה. מחזה נהדר היה זה לראות את הציבור אשר לא ראה שינה מעיניו מזה זמן רב, כשכולו מקובץ יחדיו ועוסק בתורה בעמל וחיות לקיים רצון צדיק. לאחר סדר הלימוד היה נכנס רבינו לחדרו ושם היה סועד סעודתא דדוד מלכא משיחא. במהלכה היו לו סדרי לימוד קבועים ולאחריהם היה מזמר זמירות בדביקות עילאית. מעמד זה היה מתארך מאוד ופעמים רבות היה עוצר באמצע הזמירות ומברך ברכת התורה, באשר יום ראשון בשבת כבר אתא ובא, מיד כשסיים את עריכת הסעודה רביעית, נפנה ובא לו אצל ההכנות לתפילת שחרית, אותה סיים בצהרי היום. לא יאומן כי יסופר, אולם החל למן בוקרו של יום חמישי ועד לצהרי יום ראשון לא עלה רבינו הק' כלל על יצועו לתת תנומה לעיניו, רק באם התנמנם מעט היה זה על כסאו בחדרו, וכך התנהלו הדברים ללא שינוי משך קרוב לשבעים שנה!

ראש השנה ויו"כ

אין לתאר את עבודת הקודש של רבינו הק' בימים הנוראים, הם היו אצלו לעבודה נעלית ביותר בדרגות עליונות ונשגבות, החל מט"ו באב החל רבינו הק' להתכונן לימים הנוראים, איה העט שיתאר את המחחות שאליהם סחף רבינו הק' את החסידים בעת אמירת הסליחות, רבינו היה נכנס במוצ"ש סליחות אל בית המדרש עם טליתו של אביו הק' בה נהג להתעטף רק במועדים מסוימים בשנה, רבינו היה ניגש לפני התיבה ומפיו נמלטה שאגה אדירה בנעימת הסליחות הידועה "אשרי יושבי ביתך..." לא היה מישהו בביהמ"ד שהצמרמורת פסחה עליו, הכל חשו בחרדת יום הדין המרחפת על כל היקום.

ביום א' של סליחות נהג רבינו הק' לצום, וביום זה היתה העבודה מרובה ביותר, לאחר התפילה היו אומרים בביהמ"ד את כל ספר התהילים, לא היה אפשר לגשת אל הקודש ביום זה מחמת האימה והיראה שהקיפה את רבינו הק' כחומה בצורה.

בערב ר"ה היה רבינו הק' אומר את התרה נדרים בבכיות נוראות אשר כל לב היה נמס וכל עין נרטב בראותו מחזה נורא זה, גופו של רבינו רעד מפחד ה' ומהדר גאונו בעת שאמר – בצירוף וברשות קוב"ה ושכינתיה וכו' הנהוג להגיד בקהילתינו מנוסח החיד"א ז"ל.

בעת ינטו צללי ערב נתמלא קרייתינו הק' מלאות אנ"ש צועדים לבושים לבנים ומעוטפים בטליתותיהם עם ילדיהם, ונוהרים לעבר ביהמ"ד הגדול אשר הוכן לקליטת הקהל הגדול, כשזקני וחשובי אנ"ש יושבים בחלל ביהמ"ד הגדול, והאברכים באגף החדש של הביהמ"ד, הבחורים על הגלריות בביהמ"ד, והילדים בחצר ביהמ"ד עם המשגיח הרה"ח ר' אברהם מרדכי פולק הי"ו.

סמוך לשקיעת החמה התעטף כ"ק רבינו זי"ע בטליתו של אביו רביה"ז זי"ע"א ונכנס לביהמ"ד לתפילת מנחה על מקומו הרגיל בביהמ"ד, אחר התפילה התיישב רבינו על מקומו לאמירת "אחות קטנה" – תכלה שנה וקללתיה – תכל שנה וברכותיה"אמן, כמה פעמים היה שכשסיים

רבינו קם ממקומו ואמר להגבאי להכריז כי על הקהל להתחיל את השנה החדשה בלימוד התורה חו סגולה להמשיך על עצמנו שנה טובה ומבורכת, ורבינו נכנס לחדרו והתיישב על התורה ועל העבודה, וכל הקהל התיישבו תיכף בביהמ"ד חברותות חברותות ולא פסקו פומיהו מגירסא, עד אשר נשמע קול האות הידוע, המסמן ואומר שרבינו הולך להיכנס לביהמ"ד,

הרה"ח ר' דוד בינעט הי"ו הכניס את הסטנדר של רביה"ז זי"ע"א לביהמ"ד והניחו בין ארון הקודש להסטנדר של רבינו זי"ע, ורבינו נכנס וניגש לפני התיבה על העמוד הקדוש של אביו רביה"ז זי"ע"א, והתחיל לנגן בנעימה קדושה בנוסח הידוע של הימים נוראים – "ברכו את ה' המבורך", מה נאמר ומה נדבר מה נכתוב ומה נספר, מי שלא היה בביהמ"ד ולא ראה את המחזה הגדול בעיניו לא יבין על זאת, כי כמה שנכתוב א"א לתאר את הרגשות אלו, "המעריב הראשונה של השנה החדשה" ממש הרגישו זאת בעצמות, ומה עוד הי' בסיום תפילת הלחש,

הס הושלך בביהמ"ד עת אשר פסע רבינו לעבר ארון הקודש לפתיחת הארון, חזר למקומו, ובקול נמוך בשפה ברורה ובנעימה החל רבינו לומר "לדוד מזמור" והקול הולך ומתגבר כקול שאגת ארי "לה' הארץ ומלואה" והקהל עונה אחר רבינו פסוק בפסוק, קולו הטהור של רבינו נשמע מרחק רב, עד שהעוברים ושבים ברחובה של עיר, נעמדו על רגלם מבלי יכולת להמשיך את הליכתם, כך המשיך רבינו את הפסוקים בקול רעש גדול ובהתלהבות עצומה, ובסיום הקאפיטל ניגן רבינו "קדיש תתקבל" בניגון הידוע, בתום התפילה הסתובב רבינו לעבר הקהל, וקול דממה דקה ישמע בין כותלי ביהמ"ד, ורבינו בירך את הקהל "לשנה טובה תכתבו ותחתמו לאלתר לחיים טובים ולשלום" וכל הקהל ענו פה אחד "אמן",

אחר שהכריז הגבאי את זמן התפילה, החלו הקהל לעבור להתברך ב"לשנה טובה" שעה ארוכה עברו מאות מאות מאנ"ש ושאר אנשי ירושלים וביניהם רבנים חשובים ובנש"ק להתברך, כשיצא רבינו מביהמ"ד נעמד על יד פתח ביהמ"ד מול החצר, שם עמדו מאות ילדי החמד מסודרים על הפארנצ'ס, ובירך אותם רבינו "לשנה טובה תכתבו ותחתמו לאלתר לחיים טובים ולשלום" וענו פה אחד "אמן", ובירכו כולם כאחד את רבינו "לשנה טובה תכתבו ותחתמו לאלתר לחיים טובים ולשלום מיט לאנגע גוטע גזונטע יארן" ורבינו ענה אחריהם "אמן", מה נהדר היה לראות "כבקרת רועה עדרו" איך שהרועה הנאמן עומד ומברך את צאן מרעיתו, וצעירי הצאן קדשים עומדים באימה וביראה ובאהבה מול רועם הנאמן, אח"כ נכנס רבינו לחדרו, ואז החל רבינו להכין את עצמו בהכנה דרבה לעריכת השוה"ט.

לאחר זמן מה נכנס רבינו לביהמ"ד וניגש לשוה"ט, לקח נר דלוק בידו ובירך "להדליק נר של יו"ט" והדליק חמשה נרות, וניגש למקומו מילא את הכוס ביי, הניח את טליתו של אביו על השטריימל, פתח את סידור האר"י והחל לקדש על היום, מחזה אלוקי היתה נראית הקידוש, כשרבינו מעוטר בשטריימל וטלית יחדיו וקורן אור פניו, ובקול גדול מקדש מילה במילה "ודברך אמת וקיים לעד" –

"מלך על כל הארץ", ואיך עוד נראתה ה"שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה", אחר קידוש נטל רבינו את ידיו לסעודה, רבינו חתך את החלה עם הסכין החדש שקנו לכבוד החג [כמובא בספה"ק – החותך חיים לכל חין] וכנהוג החלה נאפתה עם צורת יד עליו, ורבינו חתך את פרוסתו וטבל במלח ג"פ ובדבש ג"פ, אח"כ חתך רבינו את כל החלה לפרוסות וחילק לכל הקהל,

אח"כ הביאו לפני רבינו את הסימנים על טס של כסף, רבינו בירך בורא פרי העץ על התמר [שהוא משבעת המינים] וקילף את התפוח וטבל חתיכה בדבש ואמר "יהי רצון מלפניך ה"א ואלוקי אבותינו שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה", וטבל עוד שני חתיכות קטנות בדבש ואכלם, אח"כ לקח רבינו חתיכה מהסילקא ומהרוביא ובירך בורא פרי האדמה וטעם, אח"כ לקח רבינו חתיכה נוספת מהסילקא וטבלו עם הכף בדבש ואמר "יהי רצון מלפניך שיסתלקו אויבינו", ולקח רבינו חתיכה מהכרתי וטבלו עם הכף בדבש ואמר "יהי רצון מלפניך שיכרתו שונאינו", אח"כ לקח רבינו חתיכה מהתמר וטבלו בידו בדבש ואמר "יהי רצון מלפניך שיתמו אויבינו", אח"כ לקח רבינו רוביא בכף וטבל בדבש ואמר "יהי רצון מלפניך שירבו זכויותינו,

אח"כ הביאו לפני רבינו את הדגים, אחר אכילת הדגים כיבד רבינו לנגן "אתה בחרתנו" אחר אכילת המרק כיבד רבינו לנגן "אתה נגלית" והביאו לפני רבינו טס של כסף שעליה ראש כבש עם ריאה ובשר עוף, רבינו לקח מהראש של כבש וטבל בדבש ובירך "יהי רצון מלפניך ה"א ואלוקי אבותינו שנהיה לראש ולא לזנב", ורבינו טעם ג"כ מהריאה, אח"כ שתה רבינו יין ובירך את הקהל בלחיים – והוסיף כל פעם לברך שיזכו לשנה טובה ומבורכת ולשנת גאולה וישועה ושיתקבלו תפילתינו ותקיעתינו לרחמים ולרצון לפני אדון כל" אח"כ עברו כל הקהל להתברך "לחיים טובים ולשלום", ורבינו כיבד לנגן "למנצח על הגיתית", אח"כ ניגן רבינו "מלוך על כל העולם כולו" בניגון התעוררות של "ממקומך" בדמעות שלישי, ואח"כ האריך בד"ת זמן רב, אמרים מתוקים מדבש בענייניו של יום, ובירך ברכת המזון ונכנס לחדרו.

לפני תפילת שחרית הכניסו את הסטנדר של רביה"ז זיע"א לביהמ"ד, ורבינו נכנס לביהמ"ד מעוטף בטליתו, ונעמד ע"י הסטנדר של אביו והחל לומר ברכות השחר, אח"כ אמרו כל הקהל ברכות ורבינו ענה אחריהם אמן, והמשיך באמירת סדר קרבינות, ואחר אמירת הקדיש ומזמור לדוד וידיד נפש, זעק רבינו בקול רעש גדול ובהתלבות עצומה בנוסח הימים נוראים "הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו" ורבינו הצית את האש הקודש וכל הקהל אחריו בהתלהבות עצומה התפללו בקול רעש גדול, כן המשיך רבינו להתפלל לפני העמוד עד אחר אמירת ה' מלך פסוק בפסוק.

אחר אשר נרטב סביב מקומו של רבינו ממעיני הדמעות ששפך בעת שפוך שיחו לפני קונו באמירת "נשמת" זמן רב מאוד, קם רבינו ממקומו ובקול שאגת ארי זעק רבינו "המלך", צמרמורת עברה בתוך כל אחד ממתפללי ביהמ"ד, עת אשר רבינו ממליך את מלך מלכי המלכים

עליו ועל עמו, והמשיך באמירת "ישתבח" בניגון הידוע, פתחו את ארון הקודש ורבינו אמר בדמעות שלישי עם הקהל פסוק בפסוק "שיר המעלות ממעמקים", ואח"כ המשיך קדיש בניגון הידוע, ובקול גדול זעק רבינו "אור עולם באוצר חיים" והקהל אחריו, כן התפלל רבינו לפני העמוד עד סיום תפילת הלחש, לפני קריאת התורה יצא רבינו להפסקה קצרה, ובנתיים מכרו את העליות, רבינו נכנס לפתיחת הארון וקרא בתורה ואף עלה בעליה החמישית, ורבינו הורה לעשות "מי שברך" עבור אלו שקנו את העלה והפתיחה, ואף לתומכי ומחזיקי ועסקני המוסדות, וכן הורה רבינו לעשות "מי שברך" לכל הקהל הקדוש, לאחר קריה"ת הורה רבינו לגבאי הגה"ח ר' אלעזר חנון הי"ו להכריז שלא יבטלו את הזמן לפני התקיעות כי הוא זמן איום ונורא, ורבינו נכנס לחדרו והלך להוסיף קדושה על קדושתו בטבילת המקווה, והחל בהכנה דרבה לתקיעת שופר.

לאחר ההכנה דרבה נכנס רבינו מעוטף בטליתו של אביו רביה"ז זיע"א, כשבידו האחת נרתיק השופרות וחבילת הפתקאות, ובידו השני סידוריו וספה"ק קדושת לוי, רבינו ניגש לבימה והניח את הפתקאות תחת מפת הבימה מצד ימין, וסידר את שני ספרי התורה וסידוריו, ופתח ואמר "למנצח" עם כל הקהל ז"פ כשרבינו מסיים בקול את הקאפיטל בכל פעם, כשסיים רבינו למנצח בפעם השביעית, התיישב ופרץ בבכי תמרורים באמרו את היהי רצון לפני תקיעת שופר, רבינו קם על רגליו ובקול אדיר וחזק אמר את הפסוקים של קר"ע שט"ן ופתח את ספה"ק קדושת לוי בכוונת תקיעת שופר, ושם בתוכו היו כמה דפים עתיקים שקיבל רבינו מאביו רביה"ז זיע"א ועליו מודפס כוונת התקיעות מהבעש"ט הק' זיע"א,

רבינו בירך בקול "לשמוע קול שופר" ו"שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה" ולקח את שופר של רביה"ז זיע"א ותקע את סדר התקיעות, ובין כל סדר תקיעות השתטח רבינו על הבימה ובכה בבכי תמרורים והתוודה על עוונות בית ישראל, ושיתקבלו תקיעתינו לרחמים ולרצון, כשסיים רבינו תקיעות דמיושב פתח רבינו בקול רם בנוסח הידוע "אשרי העם יודעי תרועה" והקהל אחריו, ורבינו החזיר את ספרי התורה לארון הקודש, חזר למקומו והתיישב על כסא מלכותו, ונחל דמעה נשפך על המחזור כשרבינו התחיל לומר "הנני העני ממעש" בתפילה לחזן לפני תפילת המוספין, רבינו לא יכל לעצור את בכיו, ובקול בכי התחיל באמירת הקדיש כמעט ולא שמעו את קולו הטהור, אבל התגבר והמשיך אמירת הקדיש בקול רם, חזן רב שפך רבינו את לבבו בתפילת הלחש.

כשסיים רבינו את תפילתו צעד לפתוח את הארון הקודש, ובנתיים הכינו המשמשים את המפה לפני הסטנדר של רבינו לנפילת כורעים, ורבינו התחיל בנוסח הידוע את חזרת הש"ץ במתיקות נפלאה, עם סדר היוצרות, ואיך נוכל לתאר את הגיע רבינו לקטע של "ונתנה תוקף" רבינו נגנו בניגון התעוררות של זקנו הרה"ק רבי יחיאל מעכל מזלאטשוב זיע"א, כשעיניו זולגות דמעות אין ספור, ובאומרו כבקרת רועה עדרו "מעביר צאנו תחת שבטו" פרץ בבכי עד שנחנק קולו מרוב הבכיות והמשיך בכל כוחו "כן תעביר ותמנה" וכו', כך המשיך רבינו את הקטע "בראש

חרב לפני ימים ספורים והאבל עליו בלתי נתפס, בפיוט אלה אזכרה על עשרה הרוגי מלכות פרץ רבינו תמיד בבכי תמרורים במשך שעה ארוכה באין הפוגה.

רבינו היה נכנס לביהמ"ד לתפילת נעילה כשכבר בפתח פרצה מפיו שאגה "אשרי יושבי ביתך", וכל הקהל אחריו בדחילו ורחימו, על אף השעה המאוחרת לא היתה נראית על הקהל סימני עייפות או רעבון מרוב הדביקות בה' שרבינו העלה אותם טפחיים מע"ג הקרקע. צמרמורת וחיל ורעדה עברה בתוך כל אחד ואחד ששמע את רבינו זועק – פתח לנו שער בעת נעילת שער, עד שלא נשארה עין יבשה בתוך חלל ביהמ"ד.

במוצאי יוה"כ התקיים מעמד קידוש לבנה ולאחמ"כ היה רבינו הק' נכנס לביהמ"ד ורוקד טובים מאורות, לאחמ"כ היה רבינו מתיישב והיו משוררים ניגוני התעוררות, אח"כ היה רבינו קם ממקומו ושר ניגוני שמחה וציפיה לגאולה במחאות כפיים ובהתרגשות עצומה, וכל הקהל התרומם ביותר עד אין שיעור, רבינו היה רוקד לבדו בריצה בתוך חלל ביהמ"ד כריקוד ההקפות בשמח"ת, ובשנים קדמוניות היה נוהג רבינו לאחז מטלית ולהניפה למעלה, בשנים האחרונות נהג רבינו רק להגביה את ידו הק' תוך כדי ריקוד מידי פעם וכולו דבקות להשי"ת.

ופרוס עלינו סוכת שלומך

מיד לאחר יוה"כ היה רבינו מתחיל להתכונן לחג הסוכות והיה מדבר רבות שימים אלו שבין יוה"כ לסוכות הם ימים קדושים לאין שיעור שאין בהם שום מקטרגים, בליל חג הסוכות היה רבינו ניגש לפני התיבה לתפילת מעריב בשמחה עצומה ובהתעוררות נפלאה והיה מנגן את תפילת השכיבנו עד ופרוס עלינו סוכת שלומך.

לאחר מעריב היה רבינו מזדרז להיכנס לסוכה ומה נהדר היה המראה איך שרבינו נכנס לסוכה באימה ויראה ועמד בצד הסוכה והזמין את האושפיזין ולאחמ"כ היה משים את הטלית על השטריימל וקידש על היין בשאגת ארי ובשמחה גדולה, לאחמ"כ היה רבינו נוטל את ידיו והזכיר למסובים לכיין בכזית הראשון את כל הכוונות שעל כן אנו יושבים בסוכות (זכר לענני כבוד ויציאת מצריים וכו' כמובא בספר משנה ברורה).

לא יספיקו כל הימים לדיו וכל העטים לכתוב את השמחה העצומה שהיתה ניכרת על פני רבינו כשניגש לאגוד את ארבעת המינים, ביו"ט ראשון של סוכות בבוקר היה רבינו מסתגר בחדרו לפני התפילה ומברך על הד' מינים ומנענע שעות ארוכות בדביקות עצומה בחדרו, לאחמ"כ נכנס הקהל ובירך על הד' מינים של רבינו.

לאחר תפילת שחרית היה רבינו נכנס לתפילה ולאחר התפילה היתה הפסקה ארוכה ולאחמ"כ נכנס רבינו לביהמ"ד לתפילת הלל ולעבודת הנענועים, עבודת הנענוים של רבינו הק' היתה למעלה מיכולת אנוש, שנה אחת הגיע בחג הסוכות הרב רפאל הלפרין ז"ל לבית מדרשו של רבינו, והביט בהשתאות כיצד רבינו מנענע את הארבע מינים במשך למעלה משלוש שעות כאשר טליתו על פניו והיה נראה כאילו אינו נמצא כלל בזה העולם,

השנה יכתבון" בדמעות שליש בבכי תמרורים ובקול רעש גדול, ועל הכל עולה איך שרבינו זעק בקול שחל "ואתה הוא מלך א-ל חי וקיים" אשר נשמע קולו כמה פרסאות, ותיכף התרומם רבינו טפח מע"ג הקרקע בשמחה של מצוה בניגון "אין קצבה לשנותיך" ומה עוד בהמשך הקטע "עשה למען שמך" מחה רבינו את כפיו בחזקה והתרומם משמעותית למעלה מן הקרקע, ועדו מתרומם בניגון, נשמע זעקת רבינו לא יאומן כי יסופר בקול אשר למעלה מכוח האנושי "דרי מעלה עם דרי מטה – כתר",

כן המשיך רבינו את כל תפילת המוספין בבכיות עצומות עד אשר הגיע רבינו לסוף התפילה, התרומם רבינו בשמחה עילאה בניגון "היום תאמצינו" – "היום תברכנו" וכו', בסיום חזרת הש"ץ והתקיעות, אמר רבינו "יישר כח כהנים" והקהל אחריו, ותיכף התפלל רבינו מנחה כי כבר שקעה החמה, ואחר מנחה נכנס רבינו לחדרו.

בעשרת ימי תשובה הרבה רבינו הק' בעבודתו בקודש לעורר את הרבים לתשובה ומעשים טובים ובשיחות שנאמרו על ידו בימים אלו היה מעורר ברטט ובזיע ובבכיה נוראה מאימת הדין, תקופה זו היתה אצלו נעלית ביותר, רבינו היה מתבודד אז רבות עם קונו בחדרו בתפילות וייחודים, בזמנים אלו חרדו ביותר מפניו כאשר אפילו בני ביתו הקרובים לא העזו לגשת אליו ולהפריע לו בעבודת קדשו שהיתה בדבקות יתירה והתפשטות הגשמיות.

בערב יוה"כ נטל רבינו את ידיו לסעודה בבוקר בחדרו ופחד ואימה היה נרגש באויר עד אשר אפילו הגבאים יראו מגשת אליו, לאחר ברכת המזון היה רבינו הולך לטבול עצמו במקווה, לאחמ"כ היה מתפלל מנחה ואח"כ נהג לשכב ולקבל מלקות עם רצועה מהרה"ח ר' דוד בינעט שליט"א כמנהג הידוע, אח"כ היה רבינו נוטל את ידיו לסעודה המפסקת ואכל מעט מכל מאכל, ואח"כ אמר – הריני מקבל עלי תוספת יוה"כ וישב בדביקות עד לשעת שקיעת החמה ואז בירך בירכהמ"ז.

רבינו היה מתעטף בחדרו בטליתו של רביה"ז זי"ע ולאחמ"כ נכנס לביהמ"ד לתפילת כל נדרי, רבינו ניגש למקומו ושפך שיח לפני קונו בתפילה חרישית, ואח"כ ניגש לארון הקודש לפתיחת הארון והוציא את הס"ת שלו, והסתובב סביב לבימה ואמר בכל סיבוב "אור זרוע לצדיק וכו'" לאחמ"כ היה מתיישב במקומו ואומר את מאמר הזה"ק קם רבי שמעון בבכי תמרורים.

אח"כ היה אומר רבינו את תפילת כל נדרי וכל עצמותיו היו אומרות את התפילה מעומק הלב וגבה קולו עד הפעם השלישית, שאז אמר את התפילה בקול גדול, חיל ורעדה אחזה את כל מתפללי ביהמ"ד בעת גדול ונורא זה, לאחמ"כ היה רבינו חזן בתפילת ערבית בהתעוררות גדולה, ואח"כ היה מתיישב ואמרו את שיר הייחוד, כשהיה חל יוה"כ בשב"ק היה רבינו מתיישב במקומו ושר עם הקהל קה אכסוף וקה ריבון עלם בהתעוררות נפלאה.

תפילת שחרית של יוה"כ היתה כמו בראש השנה בהתלהבות עצומה, וכן תפילת המוסף עם שאגת כתר שיצאה מפי קדשו של רבינו, בשעת אמירת סדר העבודה של יוה"כ היה כל גופו הק' מיטלטל בבכי סוער שזעזע את כל המתפללים, באותה שעה נדמה היה כי בית המקדש

לשולחן הטהור של נעילת החג ובסופו היה זורק לקהל תפוחים ואגוזים ושקדים וכידוע שבתפיסת תפוחים ואגוזים אלו אפשר היה לתפוס ישועות גדולות והקהל נדחפו ונדחקו לחטוף מהתפוחים המסוגלים לישועות.

חנוכה ופורים

אחר חצות היום של ערב חנוכה היה רבינו מסתגר בחדרו, אין נכנס ואין יוצא והחל בהכנה דרבה לקראת הדלקות הנרות, רבינו אף היה מכין בעצמו את המנורה ואת כליה, אחר תפילת מנחה היה רבינו הולך למקוה, ולתפילת ערבית היה נכנס כשהיה מעוטר בשטריימל ובמלבושי חג, אחר התפילה הסתגר רבינו לקראת הדלקת הנרות, לאחר כמה שעות נכנס רבינו לביהמ"ד והושלך הס בהיכל ורבינו פתח את הדלת שבין ביהמ"ד לעזרת נשים והניח את המנורה על טס של כסף שהיתה מונחת ברצפה, רבינו שפך לתוך הקנים שמן מכד של כסף והניח לתוכן את הפתילות, אח"כ הדליק רבינו את הנר של שעווה והתפלל תפילה חרישית לפני אדון העולמים, לאחמ"כ בירך רבינו בקול רעש גדול להדליק נר חנוכה ושעשה ניסים ושהחיינו והדליק את הנרות במשך זמן רב מאוד (בשנה האחרונה הדליק רבינו את הנרות בזאת חנוכה במשך 27 דקות).

לאחמ"כ היה רבינו מתיישב על כסאו ואומר יושב בסתר שש פעמים ובפעם השביעית אמרה בניגון ואח"כ היה רבינו אומר את תפילת אנא בכח, ואי אפשר כלל לתאר את גודל המעמד כי כמה שנכתוב לא נוכל לתאר את המחזה הנורא איך שרבינו ישב כשידו על עיניו ובבכי תמרורים אמר מילה במילה ז' פעמים אשרי עין ראתה זאת, זה הרי מחזה שלא ישכח.

בזאת חנוכה לאחר ההדלקה היה רבינו שורף את הפתילות עם כל הקהל בהיכל ביהמ"ד ורבינו היה מזכיר רבות מה שידוע מהאר"י הק' שמי שמסתכל באש זו זוכה להנצל מדם ואש וכל מיני חולאים, ורבינו היה יוצא ברקידה – הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, מה נאמר ומה נדבר על ההרגשות שעברו על אנ"ש במעמד נשגב זה, אח"כ היה רבינו מברך את הקהל שיזכו לגמר חתימה טובה, והקהל היו נכנסים לאחמ"כ לקוויטלעך אצל רבינו.

בשבת זכור לאחר השולחן הטהור ניגן רבינו מתוך החומש – זכור את אשר עשה לך עמלק והקהל המשיך אחריו – תמחה את זכר עמלק, רבינו היה מתרומם ברקידה והקהל אחריו בקול חזק ואדיר עד שנעו אמות הסיפים מקול השירה האדירה זמן רב וכולם הרגישו שנמחה עמלק וההתעוררות היתה עד אין לשער.

בליל פורים לאחר התפילה היה רבינו נכנס לחדרו להפסקה קצרה והתעטף בטליתו, פחד ואימה נפלו על כל סובביו וקול דממה דקה ישמע בין כותלי ביהמ"ד בעת שרבינו נכנס לביהמ"ד וניגש לבימה עם המגילה בידו והחל לברך בקול שאגת ארי את ברכות המגילה, מה נאמר ומה נדבר, איך אפשר לתאר בכלל את המחזה של קריאת המגילה, רבינו היה קורא כל מילה ומילה בקול ובהתעוררות ובחלק מהפסוקים היה פורץ בבכי מאין הפוגות ומעטיר בעד עמו, זמן קריאת המגילה היה אורך

והתפעל מאוד הרב הלפרין שהיה כידוע גיבור העולם, ואמר – אני בעברי נלחמתי על אריה ויכולתי לו, אך עם כל הכוחות אשר נטע בי ה' אין בכוחי לנענע ד' מינים יותר מחצי שעה ואין בן אנוש יכול לעשות זאת על פי הטבע כמו הרבי, רק שרבינו היה כולו דבוק בהשי"ת ובעבודת הקודש של הנענועים ולא שם ליבו כלל לזמן העובר.

רבינו הק' התבטא פעם אחת שאת כל הכוונות של האר"י ז"ל בד' מינים אפשר לעשות בכמה דקות, רק הענין שהוא מאריך בזה יותר זה לגמרי ענין אחר, זה מלחמה עם השרים של אומות העולם שלא יקטרגו נגד כלל ישראל, ומי יבוא בסודו בקודש.

עבודתו השמימית של רבינו הק' בליל הושענא רבה לא הייתה מובנת בשכל אנוש כלל, כל הלילה היה רבינו ער, וקרא במשנה תורה לאחמ"כ ערך את שולחנו הטהור וסיים את כל ספר התהילים, במהלך כל שעות היום עסק רבינו בהכנה לנענועים ולהושענות, ובשנים האחרונות לא הספיק רבינו כלל לאכול סעודה ביום הושענא רבה.

את ההושענות היה רבינו אומר כל קטע והקהל אחריו, אח"כ נישק רבינו את הד' מינים ולאחמ"כ ממש לפני השקיעה חבט את ההושענות על הקרקע, בשנים קדמוניות היה רבינו עוד מספיק לאחר מנחה להפרד מהסוכה ונישק אותה בגעגועים גדולים ובהתרגשות יתירה, אך בשנים האחרונות התאחר הזמן והפרידה היתה לאחר שמח"ת.

אח"כ היו מתפללים מוסף מנחה וערבית של ליל שמח"ת והלכו הקהל לאכול סעודת יום הושענא רבה וליל שמח"ת, באותה עת היה רבינו מסתגר בחדרו בהכנה דרבה לקראת ההקפות, והלך להוסיף קדושה על קדושתו בטבילת המקווה, וסמוך לחצות הלילה היה רבינו מופיע בהדרת מלך בבית המדרש מעוטף בטליתו ופניו לווהטות כלפיד אש, ואימה גדולה נופלת על כל העומדים מסביבו, וניגש למקומו ופתח בקול נעים ואדיר – אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלוקים וכו', והקהל ענה אחריו פסוק בפסוק, לאחר שלקח את הס"ת התיישב רבינו על יד השולחן ושרו ניגונים של התעוררות וכל הקהל הקדוש עמד סביבו לשמוע קול דברו ונועם זמירותיו היוצאים מפיו בשפה ברורה ובנעימה בקדושה ובטהרה.

לאחמ"כ היה רבינו קם ואומר אנא ה' הושענימה נא ע"י הבימה ולאחמ"כ החל לשיר נגיל ונשיש בזאת התורה בניגון הידוע של ההקפות ורבינו החל לרקוד את הקפותיו ונכנס לחלל ביהמ"ד והסתובב בריצה עם ס"ת הקטן בידו, אשרי עין ראתה זאת, רבינו היה מכוסה בטליתו וכל כולו כאש יוקדת בגעגועים להשי"ת, כל פסיעה היתה מאוד כואבת לרבינו הק' ובפרט בשנים האחרונות ובכל זאת התאמץ רבינו הק' ובמסירות נפש רקד למעלה מדרך הטבע, לאחמ"כ התיישב רבינו והקהל המשיך לרקוד, וכן היה בכל הקפה, בהקפה השישית התאספו כל הילדים מסביב לרבינו הק' חזו לראות מקרוב את עבודתו בקודש.

גם יום שמח"ת היה כולו מוקדש לעבודת היום, ובשנים האחרונות היו גומרים את תפילת המנחה זמן רב לאחר השקיעה ומיד התפללו מעריב והלכו הקהל לסעוד בבתיים את סעודת היום, לאחמ"כ היה נכנס רבינו

כמעט שעתיים ובכל פעם שהזכירו את המן היה רבינו רוקע ברגלו על הארץ עם הקהל.

כבר קודם תפילת שחרית שארכה זמן רב היה רבינו שולח משלוחי מנות לחלק מהאדמורי"ם, התפילה היתה למעלה מהמשוער בהתרוממות ודביקות עצומה שנמשכה עד לחצות היום, לאחר התפילה וקריאת המגילה עבר רבינו בביה"כ עם שקית ואסף כסף למען עניי ארץ ישראל עבור קמחא דפסחא והקהל נדחפו לזכות להשתתף במגבת הקודש.

תפילת המנחה של פורים היתה אורכת זמן רב בבכיות נוראות שזהו עת רעוא דרעוין של יום הישועות, אחר התפילה היה רבינו נוטל את ידיו בביהמ"ד ולאחר המוציא היה נכנס לחדרו והתחיל לקבל קוויטלעך מקהל אנ"ש, תוך כדי בירך רבינו הגפן על יין ישן והיה שותה ומברך כאו"א במשאלות ליבו, ובין לבין היה אומר דברי מוסר לכל אחד במה יש לו להתעורר ולהתחזק, לאחמ"כ היה רבינו נכנס לביהמ"ד לערוך את השולחן שנמשך עד אור הבוקר בניגוני שמחה והתעוררות ובדברי בדחנות וחרחים של המומחים בעבודת הקודש.

חג המצות שבעת ימים

בערב פסח בשריפת חמץ היה רבינו הק' בוכה בכי מאין הפוגות והיה מברך את הקהל שיזכו להינצל ממהוהו חמץ ושכל העבודות של ער"פ ופסח נזכה לקיים ביראה ואהבה ושמחה בלתי לה' לבדו ושנזכה שכשם ששרפנו את החמץ נזכה לבער את עמלק הרשע מלעילא ומלתתא ושלא ישאר זכר ממנו מעתה ועד עולם, היה זה מחזה נורא והתעוררות לכל מי שזכה להשתתף בו.

כשהיה הכל מוכן ומזומן לכבוד החג, בחומרות של רבינו הק' זי"ע, החל רבינו להכין את עצמו לטבילת המקוה בהכנה דרבה, ואחר הליכה למקוה עלה רבינו לקומת הגג בבנין המוסדות למאפיית המצות, רבינו התיישב על מקומו ובדק את כאו"א מה טיבו בעבודה, והסמיך את הרה"ח ר' יוסף קורץ הי"ו ששיגיח על כשרות האפיה ויבדוק לכל אחד ואחד את ידיו, אח"כ ניגש רבינו על יד פתח החדר של המים והתפלל שם תפילה חרישית זמן מה, ומילא כוס מים מהכד ונכנס לחדר של הפארנעמען וצעק מעלה והרה"ח ר' מאיר לוסטיג הי"ו היה שופך את הקמח לקערת הקמח, ורבינו שפך את כוס המים לקערה ולש את הבצק והתחיל את אמירת ההלל עם הציבור, רבינו הוריד בשבילו חתיכה אחת ונתן להרה"ח ר' דוד בינעט להמשיך את הפארנעמען ורבינו לקח את החתיכה הזאת ועשה פינען בידיו ולקראת סיומו ביקש וועלגער האלץ ותיכף ניגש הממונה על הוועלגער האלץ והגיש לרבינו וכן היה ברעדלען ורבינו לקח את המצה הראשונה והניחו על מקל והכניסו לתוך התנור, נמצא שהמצה הראשונה עשה רבינו מתחילתה ועד סופה, ובאותה זמן עיבדו את המיירע הראשונה ועשו פינען וועלגערן וכו', ובשאר המיירעס הסתובב רבינו בין הקהל ועורר לעובדים על החומרות שמחמיר עליהם ופיקח על כל הנעשה בעינא פקיחא, במיירע השניה המשיך רבינו באמירת ההלל וכך המשיך כל קטע של הלל במיירע'ס הבאים, ובקטע בצאת ישראל ממצרים ניגן רבינו, ושאר כל ההלל כנהוג.

קרוב לזמן יו"ט, היה ניגש הגה"ח רבי ישראל לרר שליט"א הממונה על נתנית המים, והגיש לרבינו כוס עם המים שלנו שנשאר ורבינו בירך ברכת שהכל ושתה, לפני שקיעת החמה היה ניגש רבינו וכיסה את כל סלי המצות שאפו והפריש חלה מהמצות ובירך עליה, בסיום האפיה ניגן רבינו עם הקהל חסל סידור פסח ורבינו נתן את חמשת סלי המצות כפי סדר אפייתן לאברכים שיורידו זאת לחדרו, וכשהגיעו לפתח חדרו של רבינו לקח בידו את הסל הראשון והכניסו לחדר והניח רבינו את סלי המצות כסדר אפייתן על מיטתו עד לליל הסדר.

רבינו נכנס לחדרו והכין את עצמו לליל התקדש החג, ראשית התעטף בטליתו החדש, ובירך ברכת שהחיינו ובירכו את רבינו כנהוג תתחדש ותבלה ותחדש, ורבינו נכנס לביהמ"ד לתפילת מנחה, לאחר מנחה נכנס רבינו לחדרו ועסק בסדר הקרבת קרבן פסח ולאחר זמן מה נכנס רבינו לתפילת מעריב, רבינו היה ניגש לפני התיבה, את התפילה של ליל פסח אי אפשר כלל לתאר, באיזה גודל השתפכות ודבקות היתה התפילה ולאחמ"כ אמירת ההלל, כשהבכיות והשמחה יחדיו, לאחר התפילה נכנסו האברכים והבחורים שעזרו באפיית המצות לקבל מרבינו מצות מצוה, רבינו ישב על כסא קדשו ועל ידו עמד שולחנו של רביה"ז זי"ע וע"ז מונח המצות, והאברכים נגשו עד למקומו של רבינו ורבינו הושיט להם מצה וחזרו אחורנית, אח"כ נכנסו לקו"פ כל הנכדים והבחורים והאורחים שאכלו שם בסדר לקבל מרבינו פעקלע – שקית של אגוזים ושקדים, לאח"ז סגר רבינו את עצמו להכנה דרבה לקראת הסדר, לאחר שהכל היה מוכן ומזומן התלבש רבינו בקיטל של אביו רביה"ז זי"ע וע"ז הלביש את הקיטל שלו [שרבינו הלבישו רק בר"ה יוה"כ הו"ר וליל הסדר] והלביש את השטריימל של אביו רביה"ז זי"ע וע"ז הטלית של אביו, התיישב על מקומו ופתח את ספריו ופרץ בבכי באמירת הדברים שהיה אומר לפני הסדר.

בתוך ביהמ"ד היה מוכן שולחן המזרח על צד צפון, ממש תפארת שבמלכות, כאשר שולחנו וכסאו של רבינו זי"ע מונח במרכז וע"ז הקערה הידועה של רביה"ז זי"ע המצופה בכסף זהב ומסביבה בקבוקים של קריסטל ובקבוקים של כסף ועל יד מקומו של רבינו מונח גביע הכסף עם הטס של רבינו זי"ע וצלחת הכסף של הרה"ק ר' מרדכי מנעשכי זי"ע וע"ז זה מונח הגביע של הרה"ק ר' משה מקוברין זי"ע ועל יד זה מונח הגביע מזהב טהור שנתן לרבינו הרה"ג ר' יוסף טשעסיר שליט"א ועוד כלי כסף חלק מהן עתיקים, כמובא בהלכה לפאר את הסדר, ובמרכז השולחן היה מקומו של רבינו ועל שולחן המזרח מימין ומשמאל ישבו בני רבינו ובצד שמאל ישבו הנכדים והאורחים.

התרגשות עילאית הורגשה בעליל כאשר רבינו הופיע בהדרתו בפתח ביהמ"ד, רבינו נכנס וניגש אל מקומו עטוף בטליתו, סידר את הקערה, כאשר בידו השמאלית החזיק את סידור האר"י וביד ימין הכניס את המצות לקערה וסידר את הסימנים על הקערה, זרוע – פליגל צלוי. ביצה – צלוי עם קליפה. מרור – ראש חסה. כרפס – חתיכות תפוז"א בצל שורש וגזר. חרוסת – רבינו מזג קודם לתוכו יין. חזרת – כריין. חעק בקול רעש גדול "קדש", מילאו לרבינו את הגביע והחל באמירת הקידוש בדחילו ורחימו רק קולו

גדול, וכשהגיע לפסוקים "קול דודי" ניגן את הניגון הידוע וכן בפסוק "יונתי בחגי סלע" ובפסוק "אני לדודי", מי שלא הרגיש התעלות זו לא הרגיש התעלות מימיו, ואחר שיר השירים והיה רצון שלאחריו, נכנס רבינו לחדרו, שנה אחת אמר רבינו לפני שנכנס לחדרו: האיך אפשר להפרד מן הסדר, קשה עלי פרידתכם, הרי היה צריך להמשיך כן בסדר, בהתלהבות והחיות הזאת במשך השנה, ולשם כך הוא נקרא בשם סדר, כי צריך להמשיך כן בסדר, שהיא לא תתפרש מן ואל נפרוש ממך.

אין לנו מן הצורך להאריך בגודל ה"ספירה" שזכינו לראות תמיד בצילו של רבינו הק' ז"ע, ובכלל מי אנו שנתאר ונספר אפילו מעט מזעיר מאת אשר חזינו וחוונו בימי הספירה הללו שהיו כידוע ימים מיוחדים בצילו. חסידים הראשונים היו מעידים ומספרים עובדות נפלאות מאת אשר ראו עוד משחר נעוריו של רבינו הק' ז"ע. הרה"ח ר' ישראל רחצוויג ז"ל היה מספר תמיד זה המעשה: רבינו בהיותו כבן ט"ז שנים שח פעם עם החבריא קדישא ביום ראשון דחג הפסח לפנות ערב בענין קדושת ימי הספירה הבאים לקראתינו לטובה, ובאמצע השיחה נענה רבינו מרוב רגש קודש ובנעימה של התלהבות מחביבות המצווה בזה"ל: אה! היינט ביינאכט ציילט מען שוין די ערשטע ספירה! פנה אליו ר' ישראל ואמר לו שכבר נכנס בשאלה אם מותר לו לברך על הספירה מכיון שזה היה אחרי השקיעה, פני רבינו השתנו ונעשה חיור כסיד והפסיק את השיחה מרוב עגמ"נ על שלא יהיה יכול לברך על ספירת העומר עד שביירו שכן יכול לברך ואז נחה דעתו והאיר פניו. ור' ישראל סיפר זאת לאביו הקדוש רביה"ז ז"ע, רביה"ז נתלהב מאוד מגודל התלהבותו של רבינו והיה מפליא זאת בגודל הנאה מרובה.

בליל שביעי של פסח לקראת עריכת השולחן הטהור התמלא היכל בית המדרש עד אפס מקום כאשר מאות אברכים ובחורים מצטופפים ע"ג האצטבאות, וסביב השוה"ט יושבים רבנים ובנש"ק חקני וחשובי הקהל, ועכ"ז מי יוותר ולא ישמע את שירת הים מקולו הטהור והזך של רבינו הק' ז"ע אשר המחיש את קריעת ים סוף כפשוטו ומי לא ירצה להרגיש כעובר את הים, התאספו מאות חסידים ואנשי מעשה מעיר התורה בני ברק ועמדו סביב בנין בית המדרש ומחכים לרגעים הנעלים בו ישמעו את השירה.

כשסיים רבינו את דברי התורה קם ממקומו והתיישב ליד הסטנדר [מקום תפילתו] והורה לנגן את ניגון ההתעוררות לכה דודי הארוך כשרבינו יושב אחוה בשרעפיו, חיל ורעדה אחז את כל סובביו, ואחר זה הורה רבינו למלחין החצר הרה"ח ר' יהודה הרש פיג הי"ו ומקהלתו לנגן את המארש של רבינו הק' ז"ע, אח"כ ניגנו את המארש של רביה"ז ז"ע"א, לקראת סיומם קם רבינו ממקומו, ופתח את סידורו והחל לומר וכוונות עימו הברית וכו', אח"ז התחיל רבינו לומר פסוק בפסוק ויושע ה' וכו' וכל הקהל אחריו, כשקולו מתגבר ועולה ופניו בוערות כלפיך אש ודמעות זולגות מעיניו הטהורות, כן עלה והתגבר קולו של רבינו והתגבר בשאגה בהגיעו לפסוק אז נבהלו אלופי אדום "תיפול עליהם אימתה ופחד" ובפרט בפסוק כי לה' המלוכה

נשמע אבל עין לא ראתה את מראה הוד קדשו מפאת טליתו אשר כיסתה את פניו, בסיימו את הקידוש הסב רבינו על כסא אביו כריות, ושתה את הכוס בהסיבה, ואח"כ זעק רבינו "ורחץ" ונטל את ידיו – כל יד פעם אחת, ושפשף את ידיו ונגבם, ולקח משהו מן הקארטופל ומשהו מן השורש ומהבצל וטבל במי מלח חזק "כרפס" ואכל בהסיבה, וכן הלאה, ורבינו שבר את המצה האמצעית והחביאו תחת הכרית שעל כסאו.

רבינו הרים את הקערה עם בניו ונכדיו ואמר "הא לחמא עניא – השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל" בדמעות שלישי, הבנים והנכדים ניגשו אל רבינו לשאול את ארבעה הקשיות, ורבינו זעק בקול רם "דיא תירוך אויף דיא קשיות איז" והתחיל עבדים היינו, אמירת ההגדה היה בבכיות גדולות, ורבינו היה האריך בד"ת בין הקטעים.

אחר ההגדה נטל רבינו את ידיו ולקח בידיו את המצה של כהן ושל ישראל ובירך ברכת המוציא, אח"כ לקח את המצה של הכהן ושל הלוי ובירך על אכילת מצה ואכל את הכזית הראשון בהסיבה ובדביקות מופלאה, אח"כ לקח רבינו מצה עם מרור – רבינו היה לוקח חתיכה קטנה מהשורש של החסה שעל הקערה ועלה של חסה עם חזרת וטובל בחרוסת ומברך על אכילת מרור, ובאכילת כורך נטל רבינו מלא כף יד חזרת והניח בין שני המצות ואכלן בהסיבה זכר למקדש כהלל, אחר זה טבל רבינו חתיכה מהביצה במי מלח ומתפלל בעיא רחמנא למפרק יתנא – בדמעות שלישי, ובשולחן עורך טעם רבינו מכל מאכל, אבל הורה שלאורחים יתנו ברווח ורבינו ישב בדביקות וחיכה עד שיסיימו לאכול, אח"כ זעק רבינו "צפון" והחזירו את האפיקומן, ואחר אכילת האפיקומן חילק רבינו לכל הקהל מהאפיקומן ובירך ברהמ"ז,

אח"כ מזג רבינו את כוס של אליהו ושלח לפתוח את דלתות ביהמ"ד חזק בקול רעש גדול "שפוך חמתך" והמשיך באמירת ההלל, נשמת אמר רבינו בקולי קולות בבכיות עצומות בבחינת כל עצמותי תאמרנה וכן כל הקהל נמשך אחריו בהתעוררות עצומה ונוראה, ורבינו המשיך בזמירות של ליל הסדר, המנהג היה שאת הכוס הרביעי שתה רבינו לאחר הניגון אדיר במלוכה שאותו שר רבינו בניגון חדש במתיקות נפלאה, והקהל ענו אחרי כל קטע "כי לו נאה כי לו יאה", אח"כ קם רבינו לרקוד חסל סידור פסח, אחר הניגון נעמד על מקומו ואמר "לשנה הבאה בירושלים הבנויה" ג' פעמים והקהל ענה אחריו ורקד בריצה ממש סביב השולחן עם הקהל בניגון לשנה הבאה ורבינו התיישב על מקומו והקהל המשיכו לנגן זמן רב בהתרוממות עצומה "לשנה הבאה בירושלים הבנויה" ולאח"ז המשיך רבינו הניגון אדיר הוא יבנה, אחד מי יודע, חד גדיא.

השעה כבר היה מאוחרת אך בביהמ"ד הורגש שלילה כיום יאיר, אז הגיע השיא של הסדר כאשר רבנו התחיל באמירת שיר השירים, הפרק הראשון והאחרון אמר רבינו בנוסח של הרה"ק בעל תפארת שלמה מראדומסק ז"ע"א וההוספה שהוסיף ע"ז רביה"ז ז"ע, והפרקים האמצעים אמר רבינו בנוסח של הרה"ק מראדומסק, רבינו אמרו בדמעות שלישי בהתלהבות עצומה מילה במילה בקול רעש

אח"כ סיים רבינו ותקח מרים הנביאה וכו', והתיישב על מקומו וניגנו עו"פ את המארש של רביה"ז זיע"א.

אח"כ קם רבינו קם ממקומו והסתובב לעבר הקהל לרקידה לכבוד החג במעגל עם הרבנים ובנש"ק, כאשר ניגן המעביר בניו בין גזרי ים סוף זמן רב, וכאן פרצה הרקידה על גדותיה ורבינו התחיל לנגן שירה חדשה כשרגליו עולים טפח מעל הקרקע, אין לתאר את ההרגשות במעמד נלהב זה, הקהל התרוממו טפחיים מע"ג הקרקע ונעו אמות הסיפים מקול השירה האדירה, פניו של רבינו בווערות ומלאות בדמעות של דבקות ושמחה, השירה מתגברת ועולה למעלה למעלה, עד שרבינו עזב את ידי בניו והתחיל למחות כפיים בחזקה והקהל אחריו – אין לתאר עלי גליון מחזה נורא וגדול זה, אחר זמן רב של שירה חמרה חזר רבינו למקומו בשוה"ט והורה לנגן יום ליבשה והקהל ניגנו אח"כ בגלל אבות תושיע בנים, אח"כ ניגן רבינו וכל מאמינים – אני מאמין – ואומר שירה, ובירך ברכת המזון וקם ממקומו ונכנס לחדרו.

ביום שביעי של פסח לפני תפילת שחרית נהג רבינו הק' לקחת קנקן "בארשט" מחדרו ולחלק לכאו"א כוס בארשט לפני התפילה, [בשנים הקודמות חילק רבינו חלב לכאו"א ובשנים האחרונות חילק בארשט], ובשנים האחרונות הורה לגבאי שיחלק במקומו, רבינו היה ניגש לפני התיבה לאמירת השירה בפסוקי דזמרה, ולתפילת ההלל, ובקריאת התורה קרא רבינו את השירה בקולי קולות במתיקות נפלאה, ובהתלהבות עצומה, אחר קריאת התורה לפני אמירת יזכור הדליק רבינו עשרים ואחד נרות, ורבינו ניגש לפני התיבה לתפילת המוספין.

לאחר התפילה ערך רבינו קידושא רבא בחדרו, רבינו טעם חתיכה קטנה של בשר לכבוד החג, ולפני השקיעה נכנס רבינו לביהמ"ד קידש על היין ונטל אל ידיו לסעודה ואחר אכילת הכזית מצה ניגש לתפילת המנחה, אחר התפילה המשיך רבינו את שולחנו הטהור, בדגים ובשר ובחלוקת שיריים, וניגן רבינו- אתה בחרתנו - ברח דודי - בגלל אבות, ואמר לחיים והאריך בדברות קודש.

כל אחד ואחד הניח מצה על השולחן ע"י רבינו, ורבינו הוציא ממפת המצות חתיכת מצה, עירבבו את המצות ורבינו לקח מהמצות שלשה חתיכות והניח מתחת למפה לשמירה, והקהל נדחפו בצדי השולחן וחסטפו מצות זכר לבית הים, אח"כ הורה רבינו להביא את הפירות, הניחו לפני רבינו טס של כסף עם חמישה מיני פירות וד' קערות שבהם שלשה מיני אגחים וקערה של שקדים.

רבינו טעם מהפירות ומהאגחים והשקדים, וחילק ליושבי השולחן ולנכדיו וניניו לכל אחד תפוח עם אגחים ושקדים, אח"כ זרק רבינו תפוחים לעבר יושבי השולחן, ואח"כ לעומדים בצדדים על הפארנצ'עס, הקהל נדחפו אחד על השני וחלק מהם על הקרקע לזכות לחטוף מהתפוחין קדישין המסוגל לישועות גדולות, באמצע הזריקה חטף רבינו תפוח לעצמו והניחו בכיסו, אח"כ זרק רבינו אגחים ושקדים לעבר הקהל, כן זרק רבינו תפוחים ואגחים לילדים אשר ישבו מתחת השולחן.

אח"כ המשיך רבינו את השוה"ט וניגן והיא שעמדה זמן רב והורה לקהל לרקוד והמשיך המעביר בניו ושירה חדשה

ובגלל אבות תושיע בנים זמן רב רקדו בשירה חמרה כאשר רבינו מעורר ומחזק את השירה בידי, ובסיום קם רבינו ממקומו ואמר ג"פ לשנה הבאה בירושלים הבנויה וכל הקהל אחריו, ורבינו רקד בניגון לשנה הבאה זמן רב, אח"כ סיפר רבינו סיפורים מענייני החג ובירך ברכהמ"ז והתפללו מעריב ולאחר הבדלה בירך רבינו את הקהל ונפרד מהם לשלום.

בל"ג בעומר היה רבינו הק' יורד לרחובה של עיר להדליק את ההדלקה לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, והיה רבינו ממלא את החבית בשמן ומדליק את המדורה הגדולה וכאשר עלו להבות האש יצא רבינו בריקוד בר יוחאי, והשמחה בקעה שחקים, ורבינו היה רוקד תוך כדי שהביט באש הגדולה והקהל התעלו מרוב שמחה טפח מעל גבי הקרקע, אח"כ היו מנגנים אמר ר' עקיבא והניגון של ואמרתם כה לחי, נביא כאן את נוסח הברכה שבירך רבינו את הקהל באחד השנים – השי"ת יעזור שבזכות רבי שמעון בר יוחאי יושפע אור התורה עלינו ולזרעינו ולזרע זרעינו שנזכה לעסוק בתורה ולקיימה בנחת ובשמחה מתוך הרחבת הדעת דקדושה, ובזכות רשב"י יתבטלו כל גזירות רעות מעלינו ומארצינו הק' ויושפעו עלינו על מיני השפעות טובות ושבנ"י יראו שם ובכל מקום כל מיני ישועות ורפואות והשפעות, ורשב"י יעזור עלינו רחמים לעילא שהשי"ת ירחם כבר על שכינת עחינו ותפארתינו ועל כלל ישראל ויגאלינו בגאולה שלימה מתוך רחמים ושלום וחיי נחת במהרה בימינו אמן.

חג מתן תורתנו

בליל שבועות לאחר מנחה היה רבינו יוצא להפסקה בחדרו, ואחר זמן ר"ת נכנס רבינו לביהמ"ד וניגש לפני התיבה לתפילת מעריב בליל התקדש החג, התפילה הייתה בהתלהבות עצומה ובפרט כשרבינו ניגן את הקטע "אהבת עולם" בבכיות נוראות "תורה ומצוות חוקים ומשפטים אותנו לימדת" אין לשער את ההרגשים שעברה בין כל אחד ואחד, כן המשיכו את התפילה בנוסח יו"ט.

רבינו היה נכנס לחדרו והתחיל לומר את ה"תיקון ליל שבועות" ובנתיים הלכו הקהל לביתם לסעודת החג, ותיכף אחר הסעודה חזרו לביהמ"ד לאמירת התיקון, רבינו היה נכנס באמצע הלילה לביהמ"ד ועמד על מקומו וקידש על היין, בסעודה היה רבינו מנגן בהתעוררות רבה ובדמעות שליש ניגן רבינו "אהבה רבה" ואחרי הסעודה נכנס רבינו לחדרו והמשיך לומר את ה"תיקון ליל שבועות".

כשהשחר עלה הלך רבינו להוסיף קדושה על קדושתו בטבילת המקוה, היו שנים שהתפללו שחרית עם עלות השחר והיו שנים שהתפלל שחרית לאחר השינה רבינו היה ניגש לפני התיבה לתפילת שחרית במתק קולו הקדוש "הא-ל בתעצמות" בנוסח של יו"ט, וכן ניגן רבינו את החצי קדיש ו"תתברך" כנהוג, ובהגיע רבינו לקטע של "אהבה רבה" התחיל לנגן בקול ערב אך רגשותיו הק' ניצחו את קולו ופרץ בבכיות נוראות עדי קולו לא ישמע מרוב בכיותיו בשפוך שיחו קדם ריבונו "ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור לעשות ולקיים" אין לתאר את המחזה הנורא ששררה בקרב כל אחד בין כותלי ביהמ"ד עת ישמע קולו הקדוש "והאר עיניו

בתורתך" כך ניגן רבינו עד "ורחמיק ה' אלוקיננו", ורבינו המשיך את התפילה לפני העמוד עד לאחר תפילת הלחש. רבינו ניגש לבימה וכל הקהל הצטופפו סביב רבינו לראות את המחזה הנורא, הגם שרבינו היה מכוסה לגמרי בטליתו ופניו הק' לא נראתה חוצה, אבל עכ"ז נדחפו סביב הבימה לראות מה שאפשר, רבינו הניח את יד ימינו על הספר תורה ופתח את המחזור התנענע בכל כוחו וידיו רעדו מפחד ה' ומהדר גאונו, ובקול שקט ברתת וברעדה התחיל רבינו לומר "אקדמות מילין ושריות שותא" אך הקול הלך והתגבר עד אין לתאר, ובקול רעש גדול בבכיות נוראות המשיך רבינו לומר את חרזי האקדמות והקהל אחריו, עד שבכמה חרחים חנקו הבכיות את קולו הקדוש מהישמע בביהמ"ד, עד שסיים רבינו "ומסר לן אורייתא", ורבינו המשיך בקריאת התורה, ובעליה החמישית כשרבינו התחיל לקרוא את עשרת הדברות, כמעשהו בראשונה כך מעשהו בשניה, הקריאה הייתה בקול רעש גדול ובבכי אין לתאר, רבינו המחיש ממש את מעמד הר סיני כהוייתה, רבינו זעק "אנוכי" ועצמותיהם של הקהל הקדוש הצטמררה בקרבם, קבלת התורה בפועל ממש הרגיש כל אחד ואחד, כן המשיך רבינו את כל העשרת הדיברות.

רבינו ניגש אח"כ לפני התיבה לתפילת המוספין, מה נאדר היה לראות את מראה הכהן הגדול בעבודתו הקדושה, ובפרט כשזעק רבינו בדחילו ורחימו ובקול רעש גדול "כתר יתנו לך ה' אלוקיננו", כן ניגן רבינו ביוצרות בתפילת המוספין "עליונים ששו", ואחר התפילה נכנס רבינו לביהמ"ד לקידושא רבא "דיא מילכיג'ע סעודה", רבינו קידש על היין וטעם משה מיני עוגות חלבי, וחילק ליושבי השולחן הטהור, ואח"כ נכנס רבינו לחדרו.

רבינו נכנס לביהמ"ד סמוך לשקיעת החמה וניגש למקומו לתפילת המנחה אח"כ נטל את ידיו לסעודה, לאחר שטעם מהמאכלים ניגנו כמה ניגונים ואח"כ פתח רבינו את פ"ק בד"ת והדרכה לקהל אנ"ש, אח"כ התחיל רבינו לנגן "ברוך הוא אלוקיננו", ואח"כ "ובאו כולם" כשרבינו מעורר את הקהל בידיו ובאמצע היה קם לרקידה וניגן רבינו "עליונים ששו" והקהל נתעלו טפח מע"ג הקרקע מהשמחה ששררה בביהמ"ד, אח"כ בירך רבינו ברהמ"ז והתפללו לתפילת ערבית, ותיכף אחר התפילה ניגש רבינו להבדיל על הכוס, ובירך את הקהל "א גוטן זימער" ובמלוא חופניים ברכות והקהל ניגשו לקבל ברכת פרידה.

השנה האחרונה

ביום א' דראש השנה של שנת תשע"ב כשנכנס לתקיעות שופר לא אמר רבינו דרשה כנהוג בכל שנה רק אמר מילים אלו: לפני תקיעת שופר צריכים להרהר בתשובה, יראה כל אחד לעשות תשובה ס'קומט אגרויסע חשכות אויף דער וועלט עס גייען שווארצע וואלקינעס און מ'דארף מעורר רחמים זיין. [חשכות גדולה בא לעולם עננים שחורים הולכים וצריכים לעורר רחמים]. דברים שלא שמענו בכל השישים וחמש שנים מימי הנהגתו.

סיפר הגה"ח רבי אלחנן יעקב דוד הכהן רבינוביץ שליט"א שכל פעם אחרי ברכת כהנים של מוסף בראש השנה כשהיה אומר רבינו הקדוש "יישר כח כהנים", והרב רבינוביץ היה עונה לו איבער היאר וועטאר [בשנה הבאה

עוד הפעם] והיה רבינו הקדוש עונה אמן, ובשנה האחרונה לא ענה אמן, אלא עשה תנועת ביטול בידו. [ואני חשבתני אז כשראיתי זאת שהשעה מאוחרת, שכבר היה סמוך לשקיעה, ולכן עושה תנועה כזאת, כדי שימשיכו את התפילה, ולא יתעכבו כלל]

במשך השנה האחרונה הזכיר רבינו כמה פעמים ווארט של הרה"ק ר' דוד'ל בידרמן זי"ע והיה הדבר לפלא בעיני המקורבים, ובמשך החורף היה כמה ענינים שדיבר ואמר- כך היה אצל ר' דוד'ל ולא תפסו מה הקשר בינו לר' דוד'ל אבל כשנגדע הארז בלבנון באור ליום ה' אלול שאז יומא דהילולא של ר' דוד'ל הבינו מה שאמר.

בחנוכה אמר רבינו לאנשי ביתו שמראים לו דברים גדולים ונוראים, ולאף אחד לא עלה על לבו שהולך לקרות משהו, ובביתו דיבר כמעט מפורשות שעובר לעולם שכולו טוב, והרבה רמזים ויותר מרמזים שלא יכולין לגלות על הכנתו לעולם שכולו טוב.

סיפר המשב"ק הרה"ח ר' אשר זעליג חנון שליט"א שהוא היה מספר שערות ראשו של רבה"ק זצ"ל, בכל שנה בערב פסח והיה מאחל לרבינו שה' יעזור שבשנה הבאה עוד הפעם יזכה לגזח שערות ראשו לפני פסח, ורבינו הק' ענה אמן, השנה לא ענה רבינו אמן.

בחג הפסח האחרון התקיים הקיבוץ לאברכי אנ"ש ובמהלך הקיבוץ אמר רבינו כמה דברים פילאיים שהובנו לאחר שנפטר באותה שנה, בכעין 'צוואה' מחיים. בתוך הדברים אמר: "איני זוכר מעודי שביקשתי ורציתי לנצל את האברכים, מלבד המשמשים שביקשו לשמש, כי 'המונע תלמידו מלשמשו מונע ממנו טובה', אבל מבלעדי זאת איני זוכר אם ניצלתי אפילו אחד מן האברכים, לפעמים בשעת השמחות אספו כספים ללא ידיעתי ונגד רצוני. אדרכא אפילו בעניינים שמחוייבים כמו כשביקשו ממני לחייב את האברכים לתת 'פרנס יום' לתלמוד תורה בבני ברק היה קשה עליי ביותר, ואמרתי שזה אצלי ממש מסירות נפש, גם ב'פדיון נפש', אגלה לכם שישנם הרבה אברכים שאני קורע להם את הצ'קים, והם אינם יודעים מזה, כי תמיד חיפשתי איך להקל עליכם. אבל זאת אני כן מבקש מכם, שהקהל בינו לבין עצמם, יקיימו 'איש את רעהו יעזורו, חה יסוד אהבת חברים, אך היצר הרע פועל תמיד להכניס פירוד, כששני אברכים נפגשים ואחד שואל את חברו 'מה הנך עושה', או 'איך הולך בפרנסה', ואפילו שאינו יכול לעזור לו, הריהו גורם להחיות את נפשו, חו גמרא מפורשת הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, ו'המפייסו' אע"פ שאינו לו מה לתת 'מתברך בי"א ברכות', רואים שדברי חיזוק ומילה טובה שאחד אומר לחברו, מועילים מאוד. לפעמים החבר שרוי במרירות, ובאמצעות דברים אלו מחזק האחד את נפש חברו, חוה 'ולאחיו יאמר חזק', כי אפילו כשאינך בעל יכולת לעזור, אעפ"כ לכל הפחות ולאחיו יאמר חזק".

בסיומו של אותו 'קיבוץ אברכים' בירך רבינו את החסידים בברכה מופלאה: "א גוטן פסח, א גוטען שבועות און א גוטן סוכות", לאחמ"כ הובנו הדברים כי היה זה הקיבוץ האחרון לימי חיי רבינו.

ראיון מלא געגועים מחסיד אל רבו

הגאון החסיד רבי אלחנן יעקב דוד הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס מועדי קדשיך

בנו של מרן עמוד ההוראה בעל מעדני השולחן זי"ע

מהרבנים המקורבים למלכות האדמו"ר בעל חוקי חיים משומרי אמונים זיע"א
ולתלמידו מרן רבינו הגה"ק בעל ויגד משה זיע"א ויבלט"א מרן רבינו עט"ר שליט"א

- תשו"ח לבנו הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שהמציא לידינו את המאמר הנפלא -

ראה הרבי תנומה לעפעפיו. שעות על גבי שעות של לימוד התורה ביגיעה עצומה ללא הפסק רגע. ראיתי הקפדה אין סופית על הלכות, מנהגי חסידות ועוד ועוד.

כמשמש זכיתי לראות שלא שינה לרבי כהוא זה אם הטיש מתנהל בפני קהל רב. אם הטיש מתנהל בהיכל הטישים, או במתכונת מצומצמת בפני מנין מצומצם בחדרו. בכל פעם מחדש התרגשתי לחוש את הקדושה והטהרה השורה ומשתפכת, את השתפכות הנפש, את הבכיות ביה ריבון. אשרי עין ראתה אלה. אשרי עין טעמה אלה! אדרבא כמה סגור ומסוגר היה יותר כך נתגלה העבודה יותר, מה שראו בטישים הסגורים יכלו להבין מה הרבי מסתיר בחוץ.

בהיותי משמש ראיתי יראת הרוממות שאפיינה את רבינו והשפיעה על כל החוסים סביבו. (אפשר לראות ענין זה אף בהקדמתו לספה"ק שלחן הטהור שחיבר אביו הק' רבינו הזקן זיע"א). וכמו שהעיד עליו רבו הק' מבעלזא זיע"א "ער איז דער יראת שמים פון דור". לא פעם ולא פעמיים אירע שביקש ממני להביא לו איזה דבר, וכשרק ראיתי כי קרן אור פניו אזי מרוב אימה ופחד שכחתי לגמרי איפה נמצא חפץ זה והייתי מסתובב סחור סחור מסביב שולחנו של רבינו מרוב הפחד להזכר איפה נמצא דבר זה. אי אפשר להעלות על דל שפתי הפחד והאימה בחג השבועות כשקרא רבינו את סדר האקדמות. אני נקראתי לעליה הראשונה ככהן, זכיתי לעמוד לימינו בעת ההקדמות, ועדיין חקוק בעצמותי המחזה האלקי שזכיתי לראות ממקום עומדי. רבינו הפיל עלי פחד נורא ואור גדול, כך שהייתי צריך להתאמץ עם כל הכוחות כדי שלא לשכוח את הברכה שאומר העולה לתורה. חשתי שאני כמעט בטל במציאות, כפשוטו ממש. תחושת פחד זו הזכירה לי את שתדיר היה רבינו מספר, שכאשר שבת אצל רבו הק' מבעלזא זיע"א בשבת כובד רבינו לעליית המפטיר וכשהראו להרה"ק מבעלזא זיע"א מקום התחלת הקריאה נרעד כולו ושיניו דא לדא נקשו, ורבינו שעמד שם מרוב אימה ופחד שנפל עליו, היה צריך מאד להתאמץ כדי להצליח לומר הברכה שעלה לתורה.

מן ההר אל העם

המפליא הוא שדרגותיו הנשגבות בעבודת ה' וביראת שמים, בתפילה ובשבת, נשתזרו במידותיו האציליות.

פעם אחת הייתי מהלך בדרך עם רבינו זיע"א, ולפנינו הלך אדם מאוד לאט. מכיוון שלא רציתי שיפריע למהלך רבינו, רמזתי לו בידי שיטה מעט ויפנה את הדרך. בראות הרבי כזאת אמר לי "מה אתה רוצה מהאישי הזה, הוא עשה לך משהו?" והזהירני, שאם שוב יראה אותי עושה כדבר הזה לא יוסיף לילך עימדי.

מתרפק אל ימים מקדם עת זכה והתפלש בעפרו של אותו קדוש, ומגולל בפנינו סיפורים אשר עיניו ראו ולא זר, למען יידע דור אחרון משגב מדרגותיו הנעלים והטמירים.

גזרה על המת שישתכח מן הלב, כך אמרו חז"ל וכך מוכיחה המציאות. לכן הקב"ה נתן שלושה לבכי ושבעה לשבת, שלושים למספד ושנה לאבל אולם, ר' אלחנן מתאנח בכאב לא כן ניכר עליו. דומה, כי רק אמש התבשר בבשורה המרה. עדיין הומה ליבו געגועים אל הרבי.

כשנשאל מאימתי זכה להתקרב אל האור הגדול החל מגולל בזכרונותיו וניכר כי הוא נמצא אי שם במקומות נעימים יותר

החל ממוצאי שמחת תורה תשכ"ט התפללתי ב"שומרי אמונים", רגש התפילה שבה אותי, התפעלתי מהטיש, אולם עדיין לא הייתי מאנ"ש של הרבי. הטישים והתפילות של אותו חג השאירו בי חותם עמוק, תחושה של רוממות שעד אז לא ידעתי, חשתי אור גדול, אך לא חשבתי שיבוא יום ואהיה דבוק ברבי בכל נימי נפשי, ארוכה היתה הדרך, אך אט אט התקרבותי לאור הגדול, עיני נשזפו במראות אלוקים הצצתי ונפגעתי.

עין לא ראתה אלוקים זולתך

כשהרבי התיחד עם קונו בינו לבין עצמו ראו אצלו הרבה יותר מאשר ברבים

לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב. יום זה מהווה עבורי את התפנית והשינוי, מספר רבי אלחנן. וכל כך למה? בחמשה עשר באב תשל"ג מוניתי לשמש בקודש פנימה בשבתות ובמועדים, תפקיד אותו מלאתי בשלמות עד לנישואי, שבט תשל"ז. ואז ראיתי מקרוב כיצד באה לידי ביטוי התגלמות מיוחדת של גדול בענקים - שהעניק חמה בקומתו התמירה בשלימות בלתי מצויה בכל מעשיו ודיבוריו. או אז, כשראו עיני ושמעו אוזני והתוודעתי מכלי ראשון לדרגות עצומות עד מאוד, הפכתי להיות חסיד, והתקשרתי בכל נימי נפשי וליבי עם הרבי.

רגיל הייתי עד אז לראות את הרבי כשיש "עולם" גדול מסביב, אך לראות את העבודה העצומה גם כאשר הרבי עם עצמו בביתו באופן בלתי אמצעי, כאשר עין לא רואה ואוזן איננה שומעת, רק הוא וריבונו, קיבלתי הבנה חדשה מגלה טפח ומכסה טפחיים מהי. בכל מאודו נזהר היה הרבי שלא להראות מעשיו בפני בני אדם. כשהייתי נמצא בביהמ"ד וראיתי את הרבי נכנס כגיבור לתפילות ידעתי שכך נראה רבי כאשר הולך לעמוד לפני ממ"ה אך אחרת היא כאשר התוודעתי להקפדה על זמנים לאחר ימים שלמים בהם לא

הרבי היה ממעט מאוד להעזר במשמשים, ובדברים שיכול היה לעשות לבד לא ביקש כלל את עזרתם, ובפרט אם היה הדבר לכבוד שבת וכהכנה לשבת, הגם אם קשה היתה המלאכה. ובדברים שלא יכל לעשות אם מפאת חולשתו וכדו', היה אומנם מבקש מהגבאים את עזרתם, אולם היה מסייע בידם ותמיד בהתנצלות.

זכורני שבערב סוכות הייתי צריך להעביר את מיטתו של רבינו זיע"א לסוכה. בראות רבינו שאני סוחב את המיטה בקושי רב, לא חס על כבודו וכוחותיו, ומיד הגיע וסייע בידי בהעברת המיטה.

הכרת הטוב לאחר שלושים שנה

הכרת הטוב שהבחנתי אצל רבינו הדהימה אותי בכל פעם מחדש. היה מכיר טובה גם שנים רבות לאחר מעשה. ומעשה היה, כשנפטר המקובל הגה"צ רבי יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל ביקש רבינו לברר את שם אביו ואת שם אמו. שאלוהו מפני מה מברר זאת, וסיפר שלפני שלושים שנה בערב פסח היה נחוץ לו להזיז איזה ארון גדול ואף אחד לא היה בנמצא והרב ליבוביץ היה אז בבית מדרשינו והציע את עזרתו, ומחמת הכרת הטוב רוצה את השם כדי לכון בברכת מחיה המתים.

דמיטמרין גליין ליה

חיל ורעדה אחזה בקרב החסידים קודם שהיו נכנסים אל הרבי, וזאת משום כי בעינינו ראינו איך מעשינו פרוסים לפני כיריעה. במאור פנים אבהי היה רבינו מקבל את הנכנס לקודש, לב היה נמשך לנוכח עיניו הק' שהיו פקוחות להבין ולידע את אשר על לבבנו, ישועות ומופתים בלתי נתפסים מעל גדר הטבע היינו רואים, ואין הם צריכים לפרסום משום שהם ידועים לכל. פקחות ותבונה שאין לתאר, האר"י הקדוש ז"ל כותב שאע"פ שנתבטל רוח הקדוש מכל מקום בכל דור ודור יש כמה צדיקים שיש להם רוח הקודש. ואכן, רוח הקודש ותפיסת מחשבה היו מהדברים הפשוטים של רבינו. עד כדי כך, שלא ארע שנכנסתי ל"קבלת קהל" ולא הבחנתי באיזה רוח הקדוש גלויה או באיזה תפיסת מחשבה, וכגון שהשיב על שאלה לפני ששטחתי את דברי, והדברים התאימו בדיוק נמרץ. אציין שמדובר בדברים שלא שוחחתי עליהם קודם, ועל פי דרך הטבע לא יכל לדעת מה רצוני.

בהיותי מנהל התלמוד תורה שומרי אמונים בעיה"ק ירושלים הגיע פעם רבינו לת"ת כדי לתת הדרכה וחיזוק למלמדים. אח"כ נכנסתי לקודש פנימה, ושיבח לי מלמדים מסויימים שניכר עליהם יראת שמים אח"כ שאל על מלמד פלוני. אמרתי לו שהוא גם מלמד מצויין, אמר לי הרבי "זיי מברר זיין יראת שמים" [=תברר על יראת השמים שלו]. ניסיתי לחשוב כיצד אוכל לברר פרט זה, הרי זה דבר המסור ללב. אשר על כן, גמלה בליבי ההחלטה, שאם הרבי חושד ביראת השמים שלו הרי וודאי שמלמד זה אינו ראוי לחנך תשב"ר. התחלתי להצר את צעדיו, להקפיד על איחורים שלפני כן הייתי מחליק ומוותר. מלמד זה חש בשינוי יחסי כלפיו, ושלח אלי את ידידו – שגם הוא שימש בת"ת במלאכת הקודש והיה עימי בקשרים טובים לברר מה זה ועל מה זה.

בעדינות סיפרתי לו דברים כהווייתם, כיצד הרבי שאל אותי, ואיזו החלטה גמלה בליבי. המלמד הנ"ל היה המום מתשובת רבינו וגילה את אוזני שיודע למה כיוון הרבי, והוסיף וסיפר לי איזה פרט על המלמד הנ"ל, אז הבנתי למה כיוון בדברי קודשו.

כשנכנסתי אל הרבי ואמרתי לו "לגבי המלמד נודע לי המעשה..." הרבי השתיק אותי מיידית, כיסה את אוזניו ואמר "זאג נישט, זאג נישט, איך וויל נישט הערן, דער עיקר, ער איז שוין נישט אין תלמוד תורה?" [=אל תגיד, אל תגיד, אינני רוצה לשמוע. העיקר, הוא כבר איננו בתלמוד תורה?] וכשהשבתי לו בחיוב, נחה דעתו ולא רצה להרחיב מילה נוספת בנושא זה.

שמעתי שפעם התבטא ואמר "דוד המלך אומר בתהילים "כי רגע באפו חיים ברצונו", אם אני מסתכל רגע באף העומד מולי, "חיים ברצונו", חיים יכול לראות הכל"...

וראשו מגיע השמימה

רגלי הרבי היו מוצבות ארצה, אולם זכינו לחוש את ראשו מגיע השמימה. אין אנו מבינים בנשמות ובתיקונם אך מאשר זכו עינינו לראות לא נמנע, חזון נפוץ היה לראות את רבינו זיע"א מייחד ייחודים, ועוסק בתיקוני נשמות. נעלה עלי גליין מעט מזעיר מאשר זכו עינינו לראות.

וכה מספר ר' אלחנן שליט"א: פעם אחת כאשר קיים רבינו מצות ראשית הגז במושב תפרח נקראתי ע"י הרבי לשמש ככהן ולקבל את ראשית גז הצאן. היה אז בעת מלחמת לבנון השנייה, ונתארחו בתפרח הרבה אורחים שנמלטו מהצפון וכאשר הגיע רבינו לערוך את מצוות ראשית הגז עברו אצל רבינו ליתן שלום, ולכל אחד ואחד הרבי הושיט ידו הקדושה. אך כאשר עבר אחד מאנשים, שהיה נראה כלפי חוץ שומר תורה ומצוות, משך רבינו את ידו. בפעם הראשונה חשב הנ"ל שהרבי לא שם ליבו אליו, לכן עבר שוב ושוב. אולם בפעם השלישית, כאשר הושיט את ידו לרבי, ניכר היה שהרבי נזר שיד קודשו לא תיגע ביד היהודי הנ"ל. היהודי הנ"ל הבין שיש דברים בגו, ולא מקרית היא אי נתינת היד לשלום. תיכף התחיל הרבי לשאול אותנו האם אתה שומר שבת, וענה במצח נחושה לא, ואז דיבר עימו הרבי בדרכי נועם בגודל שמירת השבת ועונש חילולה. לאחר השיחה, הבטיחו היהודי שמעתה יחל לשמור שבת.

ואם בראשית הגז עסקינן, נביא סיפור נוסף שנותן מושגים על שגב ורוממות רבינו: בקיץ תשס"ב במעמד ראשית הגז בתפרח, הביאו לפני הרבי כבשים כדי שיגזז את הצמר. הכבשים בטבען משתוללות ולא מאפשרות לגזוז בקלות. אבל היה כבש אחד שכאשר רבינו רצה להתחיל את הגזיזה, הוא לא אפשר זאת בשום פנים ואופן וברח שוב ושוב. גם כאשר ניסו להחזיקו במאמצים גדולים לא עלתה בידם והוא שוב ושוב ברח. כשרבינו ראה שכך הם פני הדברים נענה ואמר: כבש זה אין צורך להחזיק. אני אחזיק אותו. וזכו עינינו לראות, כיצד הרבי מניח את ידו הקדושה, ובאורח פלא נעמד הכבש דום, עד כדי שבעל העדר התפלא והעיד שמעולם לא ראה שגוזזים לכבשה את צמרה והיא עומדת בהכנעה וברוגע. בייחוד כאשר כבש זה השתולל לפני כן באופן יוצא מגדר הרגיל. לאחר המעמד הפטיר הרבי ואמר

שבכבש מגולגלת נשמה שצריכה תיקון, והוא רוצה לאכול את הבשר בראש השנה. והיו הדברים לפלא.

רוח הקודש הופיעה בבית מדרשו

פעמים רבות ביקש הרבי לברר שם של נפטר מסוים עם שמות הוריו. ופעם, כששאלו מקורבו לשם מה צריך זאת, השיב לו הרבי לאחר הפצרות מרובות כי הנפטר התגלה אליו וביקש שיעשה תיקון לנשמתו. כי הרבי היה כאן בארץ, אולם נשמתו שוטטה בגבהי מרומים והצילה רבים מרדת שחת.

זכורני כי פעם כאשר חל חג שמחת תורה בשבת, וסיימו ההקפות באיחור, ורבינו קידש על היין עם דמדומי החמה וטעם מזונות וקוגל. אני עמדי בזוית מוסתרת על ידי רבים מאנ"ש שעמדו סביב לרבינו. בליבי עברה פתע מחשבה, הן תיכף השבת עוברת, ועדיין לא קיימתי את מנהג אכילת קוגל בשבת, מנין יבוא לידי קוגל? רק עלתה המחשבה בליבי, והנה הרבי קורא לי, ונותן לי חתיכת קוגל ולא מזונות... ויהי לפלא גדול.

פעם התפלל רבינו מוסף בחוהמ"ס במנין מצומצם בחדרו לאחר התפילה הסתובב לקהל ואמר הרגשתי שהקלילו אותי והפריע לי דבר זה בכוננת התפילה, ואבקש למחוק הקלטה זו.

זכורני, כי בשנת תשל"ז התקיעות נשמעו בקושי רב. אחר ראש השנה ביקש רבינו מאחד מחסידי גור כיצד היו השנה התקיעות בגור. השיב לו החסיד כי גם שם נשמעו התקיעות בקושי רב. הפטיר רבינו ואמר "די יאהר, דארף דער גערער רבי גרויס רחמים". [השנה צריך האדמו"ר מגור לרחמים גדולים]. וכשנסתלק כ"ק מרן הבית ישראל זיע"א בב' אדר באותה השנה, הבנו משמעות דבריו הקדושים...

באחת השבתות שהיה הרבי בבני ברק, זכורני שרוח חזקה הזיזה מחיצות ברזל שעמדו על הגג. הרבי אמר לבנו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מאשדוד: "לפלוני בחי חיותו היתה קשה הנסיעה לבני ברק, אבל עכשיו הגיע תיכף ומיד לכאן..." בני קהילתנו בבני ברק הבינו מדברי רבינו כי למגינת הלב חסיד זה כבר איננו בהאי עלמא, ועד מוצאי שבת השיחו אודות גדלותו, משום שהיה ברור מדברי הרבי כן. במוצאי שבת קודש התברר, ולא לפלא, כי אכן חסיד זה הסתלק באותו הזמן שאמר זאת רבינו.

באחת השנים שנסע רבינו לתפרח, עדיין הייתי בחור צעיר לימים ועוד לא זכיתי לשמש בקודש פנימה. הרבי הורה שבשבתות יצטרף אליו מנין מצומצם בלבד של אברכים (ולא בחורים). וכך היה. אולם, חלפו כמה וכמה שבתות, ונפשי צמאה להסתופף בשבת בצל קדשו. בליבי גמלה החלטה נחושה, כי יהיה מה שיהיה, אני נוסע.

אחד המשמשים שארגן הנסיעה, הואיל להכניסני במנין הנוסעים. הרכב יצא לדרכו, והנהג הציע כי הפעם יסע דרך חברון (בשונה מהדרך הרגילה). היה זה קודם עידן הפלאפונים, ומיותר לציין שמלבד הנוסעים ברכב לא ידע אף אחד שמסלול הנסיעה שונה. בדרך ארעה תקלה, ובעת היותנו בחברון הנהג איבד את דרכו. לאחר זמן מצא את הדרך הנכונה, והגענו לחיים ולשלום לתפרח.

והרי זה פלא, בעברנו ליד הדירה של רבינו, יוצא לקראתנו המשב"ק הרה"ח ר' דוד בינעט שליט"א ופונה ואומר: "נסעתם דרך חברון". היינו אחוזי השתוממות, מנין נודע לו זאת? השיב ואמר ר' דוד, שהרבי אמר לו לפני שעה קלה שמודאג מאוד, מכיון שנסעתם דרך חברון...

או אז הבנתי את הנימוק והטעם של הסוברים, שכשנוסעים לצדיק אין צריך לומר "תפילת הדרך"...

שבת קודש בצל כנפיך יחסיין

גם אם כל הימים יהיו לדיו לא אוכל לתאר הכל, כי אפשר למלא גליונות בצפיפות בניסיון לתאר שגב תפילת מנחה בערב שבת אצל רבינו, או לחילופין רוממותה של קבלת שבת באמירת "בואי בשלום", ועוד ועוד. רבינו היה "א ברען פייער" מבואו ועד צאתו. בטישים ובתפילות זכינו להרגיש אור גדול שאין לתאר ואין לשער. פעם, כשרבינו לא חש בטוב ערך את הטיש בחדרו ואמר שהקהל בחוץ ישיר את הי-ה רבון, כי רוצה לשיר ביחד עם הקהל. אחרי זה אמר שכרגיל, בהיותו בבית הכנסת אינו רואה, אבל עכשיו ראה שכששרו י-ה רבון ענן חפף על בית הכנסת ונמשך עד לשמים.

פעם שוחחתי עם הרבי זיע"א על מדרגות צדיקים ובמהלך הדברים אמרתי לו בשם אחד האדמורי"ם זצ"ל שצדיק יכול להוריד מאדם את כח הבחירה כך שירצה רק לעשות רצון השם ולא יהיה לו שום נסיון וקושי בזה. אמר לי הרבי "דאס נישט", והסביר, שמזמן הרבי מלובלין לא היה צדיק שהיה יכול לעשות כדבר הזה. אבל הצדיקים בזמן הזה, אמר הרבי בענוונותו, יכולים לקחת נשמה בטיש, לצרפה ולזככה עד תבהיק היא כקריסטל... ודברים אלו, הרגשנו באופן מוחשי עד מאוד בכל פעם לאחר טיש אצל הרבי. חשנו כיצד הרבי מצחצח ומבריק את נשמתנו. אף על פני החסידים היתה ניכרת קדושה וטהרה לאחר כל טיש וטיש.

פושט צורה ולובש צורה!

רבינו סיפר כי בהיותו ילד קטן מצא תמונה של הרה"ק בעל הצבי לצדיק מבלוזוב זיע"א – רבו של אביו – רבינו הזקן זיע"א. הביא את התמונה לאביו, בחשבו בתום לב כי אביו ישמח בתמונה. אולם אביו, השיבו על אתר: "אין לי מתמונה זו מאומה!" כשמוע רבינו מילים כעין אלו, תמה עד מאוד. לפליאת רבינו השיבו אביו "צורתו של רבי, בעל הצבי לצדיק, פשט צורה ולבש צורה. שהרי כל זמן ומועד היתה צורתו מתחלפת לפי ערך הזמן, לכן מה יש לי מתמונה שמייצגת רק זמן אחד ממסכת חייו הארוכה ומופלאה?"

דברים אלו כלשונם ממש ניתן לומר אף על רבינו זיע"א. שכל מי שהיה מסתופף בצילו ראה שהיה לובש צורה ופושט צורה. לא היה תואר פניו בשבת כבחול, לא היתה שמחתו בחג "שמחת תורה" כאימה ופחד ששרתה על פניו ביום הכיפורים. כל חג ומועד, וכל זמן באשר הוא הקרין על פני רבינו תואר וצורה שונים. דבר זה אף ניתן להבחין בתמונות הרבות של רבינו, כאשר צורתו שונה באופן משמעותי ביותר, חסידים רבים העידו כי לעיתים יכלו לדמות כי מדובר בשני אנשים שונים לחלוטין.

חוט השדרה, חוד החנית של רבינו היה מסירות נפש למצוות. וענין זה בלט באופן יוצא דופן בכל חג ומועד. הרבי לא התחשב בכוחות אנוש, ולמעלה מגדר הטבע עבד את אלוהיו. ואם נצא רק עם נקודה זו, והיה זה שכרנו.

עובדה אחת מיני רבים אותה זכו לראות עין בעין את הכח העל טבעי שהניע את רבינו בעת קיום המצוות בכוחות על אנושיים ובלתי ניתנים להסבר טבעי.

היה זה בשנת תשע"א. בערב חג הסוכות של אותה שנה אושפז הרבי בבית הרפואה בעקבות בצקת קשה - שם שהה הרבי במשך רובם של ימי החג - לקראת שמחת תורה לאחר תחנונים רבים של רבינו ומקורביו שלא רצו שרבינו יחוג גם את שמחת תורה בין כותלי בית החולים שוחרר הרבי אך באזהרה על שמירה על מנוחה.

בליל התקדש חג, רבינו היה תשוש ונשימתו וחולשתו היה בכי רע, לא הועלה על קצה המחשבה כי הרבי ייכנס לביהמ"ד להקפות. ואף כאשר ביקש להופיע בפני קהל צאן מרעיתו ידעו הכל כי חפץ הרבי לראות בשמחת החסידים עם תורתנו הק'

נעצבו החסידים אל לבם לראותו, מתייסר בכל פסיעה ופסיעה ונתמך בהליכתו במשמשיו, (חזון בלתי נפרץ בארח חייו) הבינו החסידים שהרבי מתאמץ למעלה מכוחותיו במסירות נפש, כי עז רצונו לראות לראות בשמחתם של עדת חסידיו עם תורתנו הק',

והנה כאשר נכנס הרבי לבהמ"ד, נתמך על זרועות המשמשים, והנה מה רבתה התדהמה כאשר לפתע פתאום..מזרועות המשמשים ובצעדים נמרצים כנער צעיר ניגש הוא אל הארון קודש ובשגגת כפיר החל "אתה הראת לדעת" וכל העם רואים ומשתאים עונים מחרים אחריו. שבעתיים נתעצמה הפליאה שעה שלקוח את ספר התורה בידיו הק' והחל מפזז ומכרכר בעוז ובתעצומות משל היה נער צעיר לימים, המוני חסידים שפשפו עיניהם לראות מחזה אלוהים בה משיל ומפשיט את גופו הגשמי ורק הכח הרוחני מניע את רגליו, הרוח שגוברת על החומר.

ואכן לכשתמצי לומר זוהי תמצית שירת חייו של עיר וקדיש זה, מסירות נפש בכל מצב ובכל זמן לכל מצוה והכשר מצוה שתזדמן, מבלי הבט על נתונים פיזיים או כוחות גשמיים.

ידענו בכל עת שהרבי עובד את הקב"ה למעלה מכוחות אנוש, ואשר על כן דאגה תמידית שררה בקרבנו קדם כל חג ומועד. מי יודע כיצד יעבור הרבי חג זה? האם גופו החלוש יוכל למאמצים העל גופניים הרבה הרבה יותר מכוחות אנוש. האם בסיום החג לא ימצא רבינו את עצמו בבית החולים באפיסת כוחות?

כשנפל רבינו למשכבו האחרון באסרו חג שבועות, ממנו לא קם עוד, שאלנו "למה זה הכיני שלוש רגלים?" פעם אחת הרבי אושפז במהלך הפסח פעם אחת, בין יום כיפור לסוכות, והפעם, במוצאי שבועות... ולא בכדי. כי אכן בחגים אלו במיוחד באה לידי ביטוי המסירות נפש עד כלות כוחות - כמשמעו.

עד כדי כך, מספר רבי אלחנן, שב"קידושא רבא" ניכרה על פני רבינו בחינת יראה, ומשום כך לא העזתי לשבת ליד השולחן. אולם, כשרק קם ליטול ידיו לסעודה, לפתע ראו על פניו בחינת אהבה.

כל דבר לפי בחינת עניין אותו זמן, שהרי ידוע שהיה חד בדרא בחכמת אלוהית זו. ומחמת גודל קדושתו חש כל בחינה עד שצורתו ומהותו השתנו לחלוטין.

היתה איזו שהיא התארגנות מטעם אחת החברות הגדולות בארץ, שנתנו כסף למוסדות, אולם למוסדותינו לא תרמו מאומה. התקשר אליהם הרה"ח ר' אלעזר חנון שליט"א משב"ק בית שומרי אמונים ושאלם מה זה ועל מה זה ולמה יגרע חלקנו. השיבו מנכ"ל החברה בסיפור, ואמר לו שבילדותו לקחו אביו פעם אחת בלבד לשולחן הטהור בשבת בצהריים אצל רבינו, וידוע שבמיטאג טיש היה רבינו מדבר ענייני מוסר לתלמידים, וגם באותה שבת דיבר רבינו על חומר עבירה מהי, "ומאז", כך התבטא אותו מנהל החברה, "אינני חש טעם בעבירה. כל פעם כשאני עבר עבירה אני נזכר בדמותו" ואני, כך סיים "לא אשלם פרוטה למוסדותיו של מי שהוציא לי את הטעם מהחיים... " סופו של המעשה היה, שיהודי זה חזר בתשובה שלימה והיה לבעל תשובה גמור.

חביבות המצוות

דוגמא לנושא זה ראינו גם בעת הפרידה מהסוכה. בשנים קדמוניות, כאשר בהושענא רבה גמרו עדיין מוקדם, רבינו הספיק ליטול ידיו לסעודה בסוכה, ובתוך הסעודה נפרד מהארבע מינים ונשקם בחביבות ובדמעות רותחות.

לאחר מכן שר "למנצח... המלמד ידי לקרב" (תהלים קל"ד) והאריך מאוד בתורה ארוכה. אח"כ נפרד מהסוכה ופעמים רבות לא היה מסוגל לקום להיפרד מהסוכה ואמר "ס'שמעק זעך נישט ארויס גיין פון די סוכה" (= אינני מסוגל לצאת מהסוכה). והוסיף ואמר, שהקב"ה ידע שעם ישראל לא ירצה להפרד מהסוכה, ולכן הסמיך שמחת תורה לחג הסוכות, כדי שלא תהיה ברירה והיו בני ישראל מוכרחים לצאת מהסוכה.

כשקם אמר ה"יהי רצון" מסידור בית יעקב מעמדין, ורקד ניגון "צאתכם לשלום" בניגון של ה"נועם אלימלך". ניגש לכל דופן ודופן של הסוכה ונשק בגעגועים. היתה לי הזכות לעמוד כל שנה סמוך ממש לרבינו, וראיתי איך דמעות רותחות יורדות מעיניו בגעגועים שאי אפשר להעלות על דל שפתיים מרוב עונג ומתיקות. היה דומה הרבי בעת הזו לאב העומד להפרד מבנו אשר נוסע למרחקים, ולעולם לא יזכה לראותו שוב.

רבי אלחנן נעצר קמעא, שאף אויר והשיח לפנינו את אשר בלבבו. נוכל ללכת לפי מעגל השנה בנסיון לתאר את כל שנות חיי הרבי, אולם עדיין לא נגענו בעיקר. חשוב להגיע לחקר הנקודה הפנימית.

מסירות נפש - נקודת חייו

מה היה העיקר, אנו מנסים להבין?

ביקש יעקב לגלות את הקץ

על אשכבתיהו דרבי מספר רבי אלחנן

כשריבונו של עולם רוצה דולק החומץ, וכשריבונו של עולם רוצה נעשים חכמים לטפשים ויודעי בינה לחסרי תבונה. רמזים עבים נתן הרבי על כי קרב מועד הפטירה, אולם לנו החסידים היה כה ברור שזה לעולם לא יקרה, שלא הסכנו לתת ללבנו להבין.

בהזדמנות זו אציין את הדברים ששמעתי מהרבי באופן אישי ורמזו על הפטירה הקרבה לבוא.

בשנה האחרונה, כל אימת שנכנסתי לקבלת קהל דיבר אתי הרבי זיע"א על הדפסת חידושי התורה. לאחר שאמר לי שנהנה מאוד איך שבני הרב אליעזר שליט"א עורך את דברי תורתיו בטוב טעם ודעת אמר לי, מי לנו גדול מדוד המלך ע"ה שאמר "אגורה באהלך עולמים" (תהלים ס"א) ואמרינן בגמ' בכורות (דף לא ע"ב) וביבמות (דף צ"ו ע"ב) וכי איפשר לאדם לגור בשני עולמים? אלא אמר דוד: רבונו של עולם, יאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי: כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר. ונודע לי שגם לבני הרב אליעזר שליט"א אמר זאת, ויש לציין שלא כן היתה דרכו לשוחח מדברים שיהיו לאחר פטירתו.

ביום כיפור לאחר ברכת כהנים בגמר נעילה הרבי היה מסב פניו אל הכהנים ואמר "ישר כח כהנים". כך מידי שנה ושנה. בעשר שנים האחרונות הרהבתי עוז ולאחר ה"ישר כח" הייתי אומר "איבער א יאהר ווייטער". והרבי היה משיב "אמן" בכל כוחו. פעם אפילו ארע שלא שמע את הברכה, וביקש שאחזור עליה.

בשנתו האחרונה, יום הכיפורים תשע"ב, לאחר ברכתי "איבער א יאהר ווייטער", הרבי הניף את ידו בביטול. ומי חשב ומי פילל ש"איבער א יאהר" לא נזכה "ווייטער"... רבינו זיע"א עבד כזה עבודה שהיה נראה בשיא כוחותיו. נעילה סיימו כשעתים לאחר הזמן, הקהל היה חלש לאחר הצום הממושך, לא כן רבינו. הוא התפלל בקולות ובכיות שאין לתאר ולשער, משל הינו אברך צעיר לימים שלא צם כלל. מי יכל להאמין כי שנתו האחרונה היא? ומי יכל להעלות בדעתו, שבשנה זה נקרע החסידים קריעה ובדמעות רותחות נשב על הארץ בהספידנו את רבינו, שר וגדול שנפל בעוונותינו?

אחר חג הפסח תשע"ב, בהיכנסי לקודש פנימה להפרד מהרבי לפני נסיעתי לחו"ל, שאלני הרבי מדוע אתה נוסע עכשיו, שמא תיסע פעם אחרת? כשהשבתי שאיני יכול לדחות זאת, חזר ושאלני מתי אני חוזר. השבתי, שלפי התוכנית עתיד אני לחזור בל"ג בעומר. שמע זאת הרבי, נחה דעתו, נפרד ממני לשלום ואמר לי: אם כן, אתה יכול לנסוע...

הנה זה עומד אחר כותלינו

רבי אלחנן ממשיך בדבריו ומשתף אותנו בתחושה אחידה לכל החסידים, שהרבי עזב באמצע. וכל כך למה? הרבי בחיי חיותו דיבר רבות על הגאולה. את ה"צפית לישועה" ראינו בצורה חזקה מאוד. בכל דבר תורה הזכיר את הנושא,

בכל "קיובוץ" עודד וחיזק, הזהיר והבהיר שהגאולה קרובה, קרובה עד מאוד, משיח בפתח, וצריך לעשות תשובה. התחושה היתה שהנה, הנה, קול שופרו של משיח ישמע, וכשבראש הרבי נצא כולנו להקביל את פניו. שהרבי יעזוב את העולם לפני שהמשיח יבוא הנה? מחשבה כזו לא העלנו בדעתנו.

גם כשהרבי נפל למשכבו האחרון, ומפה לאוזן נודע שהמצב לא פשוט, סרבנו להאמין. נאחזנו בכל בדל של תקוה שהרבי יקום ממשכב זה ויצא לחיים בריאים וארוכים, ומשיך הנהגתו בחסד וברחמים. הפלנו תחנונים, שפכנו כמים דמעות. מנינים אורגנו, ספרי תהילים רבים נאמרו מידי יום. אולם דומה שנגזרה הגזירה.

מוסיף רבי אלחנן ואומר שאיתא בשו"ע (או"ח סימן תכ"ח סעיף א') לעולם ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג לעומר, וסימן פל"ג, ורבינו הרחיב הרבה דרושים על ענין זה, וגם הוסיף שו' ניסן יום ההילולא של אביו אהרן קדוש ה' זיע"א, יוצא גם באותו יום בשבוע, וכן ז' אדר יו"ד דמשה רבינו וכן כ"א אדר יו"ד של הנועם אלימלך זיע"א וכן כ"ב תמוז יו"ד של זקיננו הרה"ק רבי שלמה קרלינער זיע"א וכן כ"א אב יו"ד של רבו הרה"ק רבי אהרן בעלזא זיע"א ולפלא גדול, שגם היארצייט של רבינו הקדוש זיע"א, ה' אלול, יוצא בכל שנה גם באותו יום בשבוע.

זכרו יבער בליבונו תמיד לא נתנשי מן רבינו הוא ימליץ טוב בעדנו.

לזכר עולם יהיה צדיק

מאור עינינו גאון עוזינו השרף האלוקי
מרן הרה"ק **אברהם חיים** זצוק"ל
בעל "חוקי חיים"

בן מרן הרה"ק רבי **אהרן ראטה** זיע"א
בעל שומר אמונים ושלחן הטהור
עלה בסערה השמימה
ה' אלול תשעב
הונצח ע"י

תלמידיו החשובים המסתופפים במחיצת
תלמידו הדולה ומשקה מתורתו
כ"ק מרן רבינו עט"ר שליט"א
אבד"ק קראלי

זקוקים לישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז התורני "אמונת חיים"

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931
במייל: 3118494@gmail.com

קול קראלי - 074-7962278